

spolupráce • projekty • lidé • dotace • granty • peníze

ZPRÁVODAJ

Místní akční skupiny Posázaví

2/2025

Ilustrace: Karolína Vilimovská

Čistá řeka Sázava 2025: jubilejní, nezapomenutelná, inspirující

KČT oslaví výročí Posázavské stezky a Posázavského pacifiku

Děti a rodiče z Archy pomohli obnovit třešňovou alej

Čistá řeka Sázava 2025: jubilejní, nezapomenutelná, inspirující

Řeka Sázava je připravena na turistickou sezónu. Stejně jako v předchozích 19 letech i letos dobrovolníci v dubnu uklidili její břehy od nepořádku. Do jubilejní jarní akce známé jako Čistá řeka Sázava se zapojilo přes 1 200 dobrovolníků, kteří sesbírali 15 tun odpadků. V režii Posázaví o.p.s. se uklízela řeka mezi chabeřickým mlýnem a Pikovicemi, což je 100 kilometrů, k tomu se čistily i její přítoky a okolní prostředí.

První ročník projektu Čistá řeka Sázava se uskutečnil v roce 2006, kdy se řeka uklízela mezi městem Sázava a obcí Pikovice, postupně se do něj začali zapojovat dobrovolníci všech věkových kategorií – pomáhají mateřská centra, školy, hasiči, rybáři, myslivci, skauti, sportovci, firmy... a přidává se čím dál víc obcí a měst, uklízejí se také přítoky Sázavy. V současnosti se řeka čistí pod taktovkou více organizátorů napříč dvěma kraji, Středočeským a Vysočinou. Za 20 let trvání se do úklidu zapojilo přes 23 000 dobrovolníků, kteří sesbírali víc než 560 tun odpadků.

Očima dobrovolníků

Mezi Střechovem a Českým Šternberkem řeku letos uklízel i ředitel Základní školy Divišov **Petr Lunga** se skupinou svých žáků. „Byl jsem u všech 20 ročníků Čisté řeky Sázavy, jsem takový dinosaur téhle akce,“ řekl s úsměvem. Bydlí v Divišově, kousek od Českého Šternberka, s rodinou pravidelně jezdí na vodu, rybaří, má tam i chatu. „Ten kraj nám přirostl k srdci. Pomoc při úklidu je pro to jedním z důvodů, jak Sázavě jednou za rok pomoci,“ vysvětlil. Nepořádku podle něj rok od roku ubývá, pomáhá také osvěta – lidé už odpady zbytečně kolem řeky nevyhazují. A pokud je někde nepořádku víc, jedná se podle něj většinou o splach z povodní.

Pod dohledem Petra Lungy řeku uklízel i osmáci **Jaroslav Čvančara a Jehor Sokolovskij**. „Docela mě překvapilo, že bylo odpadků málo, nejvíc jsme jich nacházeli na keřích a stromech u vody – asi po povodních,“ zhodnotil Jaroslav, který se úklidu zúčastnil poprvé. Jehor už patří k „mazákům“ – do projektu se zapojil potřetí. „Přivedla mě k tomu mamka, říkala, že když jsem vodák, měl bych řeku pomoci uklízet. Překvapuje mě nepořádek, který tady lidé nechávají, přestože ví, že sem třeba příští rok znovu pojedou,“ dodal Jehor.

Míň odpadu zaznamenal i **Štěpán Zelený**, který vedl partu dobrovolníků mezi Českým Šternberkem a Sázavou. „Jedu asi popatnácté a počasí máme letos za odměnu – není ve-

dro ani zima, co bychom si víc přáli,“ smál se. Kromě sběru nepořádku v podobě plastových a skleněných lahví, kusů igelitů, dřevěných a kovových konstrukcí či torz nábytku dobrovolníci na jeho úseku podnikli i záchrannou akci. To když nad jezem v Budíně objevili unavenou a apatickou volavku. „Šli jsme z vody u jezu sebrat petku a tam stála volavka, neuletěla. Zavolali jsme pracovníky záchranné stanice a podle jejich instrukcí jsme volavce zavázali zobák, zabalili ji do trička a počkali, až si pro ni přijedou,“ popsal Štěpán Zelený.

„Máme plno, ale je to díky tomu, že u nás se čistí přítoky a příjezdové komunikace do Sázavy, takže odpadků je víc,“ popsala první den úklidu vedoucí úseku Sázava–Zlenice **Bára Melounová**. Zaměstnala je především

dopředu nahlášená skládka u Jevanského potoka, který se vlévá do Sázavy. „Vyčistili jsme ji možná z 90 procent, ale pokud by do toho vjel bagr, bylo by toho asi podstatně víc. Je to letitá skládka – našli jsme tam plastové pytlíky od mléka s cenovkou 3 Kčs,“ dodala a pochválila dobrou spolupráci oznamovatele Vladimíra Jirsy, Povodí Vltavy a Posázaví o.p.s. Partě osmi dobrovolníků z firmy Burger King dala podle ní skládka pěkně zabrat, pracovali ale statečně. „Zapomnělo“ se i 20 lidí z firmy DB Schenker, kteří vyčistili stráň u silnice nedaleko města Sázavy. „Kolem silnic je hodně nepořádku – kelímky, pet lahve, skleněné lahve, plechovky, pytle, disky od kol..., opakuje se to každý rok,“ posteskla si Bára Melounová.

Poosmnácté vedl na tomtéž úseku tým dobrovolníků na lodích **Viktor Korecký**. „Je znát, že byla vysoká voda, spousta nepořádku se drží ve vrbičkách. Pořád má cenu uklízet, tohle se neochodí. Uklízet by se ale mělo všude, nejen na řece,“ konstatoval. Překvapilo ho letos něco? „Nic, co jsem ještě neviděl – pneumatiky, což nikdy nechápu, boty, které uplavaly vodákům... Hodně absurdní je okolí jedné z výpustí kanalizace v Sázavě, která ústí do řeky – stromy v okolí jsou pak ověšené použitými hygienickými potřebami,“ naznačil.

U řeky pod zavřeným železným mostem ve Čtyřkolech (úsek Zlenice – Týnec nad Sázavou) čekala na posádky lodí **Veronika Kočová** z benešovské mezigenerační dílny Srdcem společně. „Loni jsme se zúčastnili poprvé, bylo to úžasné a letos je to ještě úžasnější. Odpadu je mnohem méně, tady jsou ale soukromé pozemky a chaty, kde se lidé o okolí starají, po loňské zkušenosti to asi dál po proudu, v okolí Čerčan, bude horší,“ uvedla. Jarní úklid řeky je podle ní dobrá, prospěšná akce. „Pomůžeme přírodě, jsme venku na čerstvém vzduchu a seznámíme se se spoustou nových lidí,“ pochvalovala si.

Na protějším břehu sbíral odpadky s kamarády horolezci a skauty **Libor Gut**. „Je to čistší, každý rok nepořádku ubývá, stop stav ale nikdy nebude, vždycky se najde ‚dobrák‘, který dopije plechovku a někde ji odhodí,“ prorokuje. Osobně se akce zúčastnil už počtvrté. „Jezdíme sem s kamarády, na jedné straně je to o úklidu řeky, na druhé o společenském setkání – jezdíme na dva dny, přespíme vždy v tělocvičně a večer posedíme a zazpíváme si při kytáře a harmonice,“ dodal. Úbytek nepo-

řádku potvrdil i řidič svozového auta **Dušan Otradovec**, který při akci pomáhá asi šest let. Vyzdvihl hlavně účast škol – děti, které se úklidu účastní, pak „vychovávají“ k ohleduplnosti k přírodě i své rodiče.

Podvacáté přiložil u Sázavy ruku k dílu také **Martin Moravec**, vedoucí týmu dobrovolníků mezi Týncem nad Sázavou a Pikovicemi. Dokázal si tehdy před lety představit, že projekt „přežije“ tak dlouho? „Asi jo, říkal jsem si, že je to tak super akce, že asi bude pokračovat,“ konstatoval. Letos ho překvapil nízký stav vody. „Ne že bychom to v minulosti už nezažili. Ale zase jsme si připomněli, jak to úklid komplikuje... bylo těžké dostat se na lodích ke břehu, museli jsme často vystupovat do vody, naštěstí bylo teplo, tak to tolik nevadilo,“ popsal. Letos nenašli žádnou velkou skládku – za roky úklidu už totiž všechny odstranili, což je obrovské plus. „Odpad se ale pořád tvoří, loni byla navíc povodeň, ale uklidit to nebylo nic tragického. Jsme také daleko lepší sběrači – uklízíme dál od břehu, čistíme nejen řeku, ale její širší okolí,“ připomněl.

Šestnáctiletý **Matyáš Fuksa** se do úklidu zapojil už podvanácté. S tátou, sestrou a přítelkyní pomáhali mezi Týncem nad Sázavou a Pikovicemi. „Letos je málo vody, na rozdíl od loňska, kdy byly povodně, úklid řeky

z lodě je teď proto trochu náročnější,“ popsal situaci v Krhanicích, kde kánoe s dobrovolníky kličkovaly mezi obrovskými balvany vykukujícími z vody. Přesto je podle něj pořád co sbírat. „Času, který věnujeme úklidu, vůbec nelituju, jsem rád, že jsme akci objevili a že sem tak dlouho jezdíme,“ dodal Matyáš.

Na témže úseku byla v partě dobrovolníků i zakladatelka projektu **Bára Novotná** (dříve Čmelíková) s **Eckartem Pelzem** z Drážďan, který v minulosti pravidelně pomáhal sbírat odpadky kolem řeky Sázavy, v posledních letech ale chyběl. „Nebýt toho, že Eckart letos přijel, asi bych se úklidu nezúčastnila, ale protože se ohlásil a bydlí u nás, tak to nelze opomenout. Včera jsme si udělali vzpomínkový večer, na YouTube jsme zhlédli videa ze všech minulých ročníků a musím říct, že jsem mnohokrát slzela. Jsem moc pyšná na všechny lidi, od firemních týmů po poslední dobrovolníky, kteří se aspoň jeden den jdou pohrabat v bahně a vylovit z něj nějaký papírek,“ líčila s dojetím v hlase.

jt

Čistá řeka Sázava ve slavnostním

Byla to oslava se vším všudy – dobrým jídlem a pitím, setkáním s kamarády, soutěžením a zábavou i vystoupením patronky Anety Langerové. Tak projekt Čistá řeka Sázava oslavil své 20. jubileum – se svými dobrovolníky, podporovateli, partnery..., prostě všemi, kteří mu fandí. Kdo v sobotu 24. května přijel do Týnce nad Sázavou, nelitoval. V tábořišti u řeky se sportovalo a soutěžilo, na hradě jste kromě stánků s rozličným zbožím mohli navštívit ve věži vílu Sázavěnku nebo kolonii netopýrů, na zahradě Kulturního domu Týnec se tvořilo, zpívalo nebo jen tak povídalo a vzpomínalo.

Pevnost Boyard u Sázavy

Bára Melounová a Viktor Korecký (nadšenci ze 3. úseku) ve spolupráci s týneckým tábořištěm připravili napínavé sportovní klání pro dospělé a dorost na motivy hry Pevnost Boyard. Speciální disciplíny prověřily rychlost, zručnost, sílu, logiku i trpělivost hráčů. Za splnění jednotlivých disciplín získali indicie, které jim pomohly vyluštit šifru, jež je dovedla ke konečnému úkolu. Ten zněl: Kolik schodů vede nahoru do věže hradu Týnec? Soutěže se zúčastnilo 16 hráčů, tedy 4 týmy po 4 hráčích. Vyhráli nakonec všichni – odnesli si za to praktické ceny v bedně plné zlatých (čokoládových) mincí.

A v jakých disciplínách soutěžili? Museli splnit osm úkolů, například v hromadě oblečení najít všech 20 triček jednotlivých ročníků Čisté řeky Sázavy a jeden ze soutěžících je musel v chronologickém pořadí obléknout. Se zavázanýma očima, podle instrukcí „našeptávače“, museli překonat překážkovou dráhu. Na běžkách „doběhli“ k terči a pomocí vzduchovky a luku museli sestřelit balonek s vodou nebo plechovku. Na dětské tatře vozili po slalomové dráze odpadky, které v cíli museli správně roztřídit...

„Vítězi jsou úplně všichni! Aby to bylo férové a nikdo nebyl smutný, dostali bednu s dárky, které si spravedlivě rozdělili hráči mezi sebou,“ zhodnotila při vyhlášení výsledků Bára Melounová. Současně také prozradila jméno vítěze tipovací soutěže letošního ročníku Čisté řeky Sázavy. Tím, kdo nejpřesněji odhadl počet obědů, které se během úklidu vydají, byl Richard Felcman.

Myslelo se samozřejmě i na dětské účastníky. Pro ně bylo v tábořišti připraveno dětské sportovní klání v podobě drobných her a soutěží. Jednotlivá stanoviště na trase byla samoobslužná. Za splnění úkolů dostali soutěžící drobnou odměnu. Projít si tu mohli také novou dětskou naučnou stezku, která vznikla v rámci projektu Čistá řeka Sázava.

Na hrad nejen za vílou Sázavěnkou a netopýry

Účastníkům slavnosti v sobotu otevřel svou bránu i hrad Týnec. Vívalo je minitržiště s řemeslnými výrobky – svíčkami, minerálními šperky, dřevěnými dekoracemi –, zemědělskými produkty, medy, lokálními kytkami nebo občerstvením v podobě sladkých i sla-

ných palačinek. Mohli si prohlédnout třeba expozici týnecké kameniny, obrazů „Městem, krajinou, přírodou“ nebo výstavu starých hraček, miniaturních pokojíčků a knížek „Kdo si hraje nezlobí“.

Kdo chtěl, mohl se vydat prozkoumat hradní věž – až nahoru, k oknům s výhledy do širokého okolí – bylo třeba vystoupat stovku schodů. Ale stálo to za to. Cesta vede přes Sázavěnkov – pohádkovou krajinu plnou víl a skřítků. Vypráví příběhy víly Sázavěnky a jejích kamarádů – spočítat, kolik se jich skrývá ve snových zákoutích není až tak snadné. Ve druhém patře si ze Strípků z historie Týnecka můžete poskládat zajímavou mozaiku vývoje města. Cesta předposledním podlažím hradu je pak trochu tajuplná. Obývá ji kolonie netopýra velkého, takže projít těch pár metrů v úplné tmě může být adrenalinovým zážitkem, protože tušíte, že tam někde nad vaší hlavou visí na stropě desítky malých živočichů, kteří vás možná pozorují.

Tvořivá a zábavná zahrada Hotelu Týnec

Na zahradě Hotelu Týnec byly po celé odpo-

ledne otevřeny tvořivé dílny. V nich si přichozí mohli s Martinou Höhnovou namalovat kamínek, s Veronikou Kočovou ozdobit plátěnou tašku či vyrobit svícen, s Andreou Košanovou vyrobit šperk z drátu, se Štěpánem Zeleným vyřezat dřevěnou lžičku... Nebo si u stánku České inspekce životního prostředí vyzkoušet edukační hru pro malé i velké. „Děti si mohou vyzkoušet, jestli odpadky vytažené z vody dokážou vytřídit do správných barevných popelnic. Pak tady máme další témata, kterými se inspekce zabývá a které se týkají ochrany vod – například znečišťovatelé, které inspekce kontroluje, jestli neporušují nějaké předpisy na ochranu životního prostředí – nejsou to jen továrny, ale třeba také provozovatelé zimních areálů, kde jsou sněžná děla,“ ochotně vysvětlila slečna ve stánku.

Vestibul Hotelu Týnec se proměnil v jednu velkou vzpomínkovou galerii, v níž se promítalo oněch 20 let projektu Čistá řeka Sázava – a to doslovně v podobě nekonečné smyčky videí z jednotlivých ročníků úklidu. Jubileum připomínala také výstava pestrobarevných triček – co ročník, to jiná barva. Byly tu k vidění propagační materiály – leták, samolepky, propiska, náramek, pra-

>>>

covní sešit „Čistá řeka Sázava 20 let“ –, ale i putovní výstava přibližující vznik a vývoj projektu. Návštěvníci dostávali také praktické tašky Turtle a slevové kupony na nákup zboží od jednoho z partnerů akce, společnosti **BUSHMAN**.

Bářino vzpomínání

„Bude to patetické a trapné, ale mám na to věk,“ řekla na úvod svého velmi emotivního vzpomínání zakladatelka projektu Čistá řeka Sázava Bára Novotná (dříve Čmelíková). Vyprávění začala příměrem k nedávnému televiznímu seriálu Děčko, v němž se matka z různých důvodů rozhodne vzdát svého třetího dítěte a dá ho náhradním rodičům. „Když seriál běžel, říkala jsem si v duchu, že je to taková trochu paralela toho, co se stalo mně a Čisté řece Sázavě. Prostě stvořila jsem ‚dítě‘, o které už jsem se dál nedokázala starat a naštěstí se našla spousta dobrých lidí, kteří to vzali za mne. Jsou to samozřejmě lidi z Posázaví, všichni vedoucí úseků a další, kteří to nějak tlačí před sebou, dělají pro to maximum a za to jim patří obrovský dík. Já jenom zpovzdálí sleduju, jak si ten projekt dobře vede,“ řekla s dojetím v hlase.

Svět podle ní stojí na odrazovém můstku nějakého velkého kotrmelce a je možné, že časem bude docela jedno, jestli se u řeky válí nějaká petka nebo igelit, ale že půjde o mnohem zásadnější věci. „Ale myslím si, že ten, kdo se jednou v životě ohnul pro papírek, přivezl dobrovolníkům oběd k řece, má velkou výhodu oproti lidem, kteří tohle nezažili. Například bude vědět, že když narazí na kachnu, která sedí na vejcích, tak i kdyby pod ní byla zlatá žíla petek, igelitů a podobných věcí, že ji nechá být, protože zrovna teď se nehodí, aby ji rušil. Že se může spolehnout na to, že když bude stát na břehu a bude mu kručet v břiše a na opač-

ném břehu se už začíná obědvat, že se z toho břehu někdo odpojí a na lodičce ho převezme k obědu. Budete všichni vědět, že oheň hřeje a umělá inteligence za vás vodu z holinek nevyleje a že prostě když narazíte na něco, co je nad vaše síly, když potřebujete něco zvednout na korbu nákladáku nebo vytáhnout z bahna kamínka nebo lednici, že stačí zavolat na někoho, kdo stojí poblíž a on přispěchá na pomoc. A to je to moje poselství, že se na sebe můžete spolehnout a já jsem na vás strašně pyšná,“ uzavřela.

S patronkou projektu Anetou Langerovou

Na zahradě se jen tak sedělo, povídalo, vzpomínalo, ochutnávalo... a čekalo na Anetu. Slavnost totiž vyvrcholila vystoupením Anety Langerové, která s projektem spojila své jméno už před 17 lety. „Přivedla mě k tomu sestra, která žila a žije na Sázavě. I já jako dítě jsem v Sázavě přímo u řeky částečně vyrůstala, takže k tomu místu mám velmi kladný vztah. Jsem velmi ráda, že můžu být součástí takového projektu, protože dobrovolnictví pro mne hodně znamená. Dobrovolník je podle mne ten, který nečeká, že mu lidi budou tleskat a plácet ho po zádech za to, že je skvělý a úžasný, ale že se sebere a jde něco dělat nejen pro své okolí. Je totiž mnoho lidí, kteří sem jezdí i z větší dálky. A to se mi na tom líbí, že se lidi semknou a mohou udělat něco dobrého a ještě u toho strávit hezký víkend. Jsem ráda, že jsem toho mohla být součástí vždy aspoň jeden den, dokonce jsem se u toho naučila i pádlovat,“ vzpomněla s úsměvem.

Se svou kapelou natočila i úspěšný klip propagující Čistou řeku Sázavu, který byl založen na tom, že dokážou zahrát na cokoli, co člověk v řece a jejím okolí najde. „Bylo docela zábavné vymyslet, na co všechno se dá zahrát – od pytlíku přes televizi po péra

z postele, dvířka... Principem bylo ukázat, že vlastně všechno, co se z řeky vyloví, se dá buď zužítkovat, nebo odvézt, ale že to tam prostě nepatří,“ dodala Aneta.

Sázavské vzpomínání na kamarády

Den po slavnosti se skupinka dobrovolníků vydala na vzpomínkovou plavbu po řece z Týnce nad Sázavou do Pikovic. „Připomněli tím všechny účastníky, kteří souzněli s projektem, ale bohužel už nejsou mezi námi,“ přiblížila Bára Melounová. Přes nízký stav vody (jenom 52 cm) se memoriál uskutečnil cíleně v tomto úseku, který patří mezi nejhezčí na dolním toku Sázavy. Před plavbou zapálili svíčku, Martin Moravec (vedoucí 5. úseku) a Bára Melounová (vedoucí 3. úseku) v krátkých proslovech vzpomněli na zesnulé kamarády a uctili je minutou ticha. „Je pravda, že na pár kamenech jsme se slušně zadrhli, ale čekali jsme to všichni mnohem horší. Bylo to hezké připomenutí,“ uzavřela Bára.

jt

Návrat na Čistou řeku Sázavu po 15 letech

Projektu Čistá řeka Sázava jsme se naposledy aktivně zúčastnili v roce 2010. Tehdy jsme vyrazili se skupinkou rodičů a dětí z Mateřského centra Hvězdička. Uklízeli jsme odpady z břehů. Letos – 15 let poté – jsme se vrátili na místo činu.

Kuráž, kterou jsme měli, když jsme se přihlašovali přes webové stránky projektu coby dobrovolníci uklízející z lodí, se pomalu vytrácela, když se přiblížil den D a měli jsme vyrazit na řeku. Na 2. úseku, kde jsme měli uklízet, jsme nikoho neznali. Kdovíjak zdatní vodáci také nejsme, dubnová Sázava navíc slibovala stále ještě mrazivou vodu. Jenže když jsme to slíbili, tak přece necukneme. Tak jsme vyrazili.

Teď už víme, že naše obavy byly zbytečné. Parta na 2. úseku nás od samého začátku přijala mezi sebe. Štěpán, Michal, Martin, Maruška a mnozí další partáci byli moc fajn.

Netrvalo dlouho a vybaveni odpadkovými pytlíky jsme brázdili Sázavu a sbírali odpady z vody a ze břehů řeky – nejčastěji plastové pytlíky, kelímky, PET lahve, plechovky, ale občas jsme z vody vylovili i zajímavější kousky, jako například sluneční brýle nebo klobouk. Coby zelenáci v úklidové partě jsme se v jednu chvíli bezhlavě pustili do stíhání lodí, která omylem uplavala jednomu z našich kolegů. A protože jsme u toho

moc nepřemýšleli, najeli jsme na skrytý kámen a pěkně se „cvakli“. Do vody jsme zahušeli až po nos. Bylo to takové nečekané osvěženíčko. Ale pak už můžeme zmínit jen samá pozitiva – na našem 2. úseku kamarádi zachránili nemocnou volavku a předali ji do záchranné stanice, večer jsme si zazpívali písničky u táboráku za svitu měsíčku v úplňku, užili jsme si jarní řeku a odnesli jsme si dobrý pocit, že jsme přispěli k tomu, že je řeka krásně čistá.

Co nás velmi mile potěšilo, je organizační zajištění celé akce – ze strany organizátora (Posázaví o.p.s.) vše klapalo na jedničku. O nás dobrovolníky se starali skvěle. Měli jsme zdarma výborné jídlo, zajištěný nocleh a úklidové pomůcky.

Jestli se projektu Čistá řeka Sázava pravidelně nebo občas účastníte, asi víte, o čem mluvíme. A pokud patříte k těm, co se jim projekt líbí, ale zatím nenašli čas a možná ani odvahu se zapojit, tak neváhejte. Stojí to za to!

*Jana a Petr Čechovi,
dobrovolníci z 2. úseku*

Proč řeku tak miluji / milujeme

Motto:

Proč řeku tak miluji?

Snad proto, že jsou v ní ryby,

nebo snad proto, že je volná a nespoutaná?

Kvůli tomu, že se nikdy nezastaví?

Snad proto, že šumí a nedá spát?

Snad proto, že je tu navěky.

Anebo proto, že každý den její vody v dáli umírají?

Anebo proto, že na ní můžeš plout.

Anebo na ní zemřít.

Toto vyznání spisovatele Oty Pavla znají všichni dobří rybáři. Také o řeku celoročně pečují. Od vysazování ryb přes úklid břehů

kolem řeky po sledování zdravotního stavu ryb i čistoty vody.

Každoročně začíná úklid řeky na začátku roku – v dubnu, kdy se soutičtí rybáři připojují k aktivitě občanského sdružení Posázaví s.r.o. – k akci „Čistá Sázava“.

Kolem našeho rybářského revíru byl i letos vidět velký nepořádek. Veřejnost žehrala na rybáře, vodáky a všechny turisty pohybující se kolem řeky. Proto se rybáři z MO ČRS Soutice rozhodli zjednat alespoň částečnou nápravu. Od nápadu k realizaci nebylo daleko. V sobotu dne 12. dubna 2025 se sešlo 52 soutických rybářů.

Cílem bylo vyčistit od odpadků revír Sázava 8 číslo 411 079. Hospodář Libor Exner rozdělil rybáře do jednotlivých úseků. Zástupce hospodáře Petr Čermák vydal pytle a rukavice a šlo se na věc. Pustili se od jezu v Chaběřicích po proudu až k jezu ve Střeňově. Čistil se také úsek Želivky od jezu v Souticích k soutoku řek. S překvapením zjistili, co všechno je možné v řece najít... Bylo sebráno 20 pytlů odpadu.

Když se s dobrým pocitem vraceli od řeky, slíbili si, že se k úklidu Sázavy opět připojí v dubnu 2026.

Za soutické rybáře Vašek Seidl

Kdo všechno přiložil ruce k dílu

Školáci, studenti, děti, rodiče se svými potomky, sousedé, hasiči, rybáři, sportovci, skauti, myslivci... těch, kdo letos při úklidu řeky Sázavy a jejího okolí přiložili ruce k dílu, bylo víc než dost. Někdo přišel poprvé, jiný se sem pravidelně vrací už několik let. Všem patří náš velký DÍK! Chcete vědět, kdo všechno s námi uklízel? Tak čtete dál.

Jak se uklízelo na Jevanském a Zvánovickém potoce

Sběr odpadků a odpadu kolem vody jsme realizovali od 4. do 6. dubna individuálně dle plánu, dohromady se zapojilo 29 osob. Bylo posbíráno cca ½ kontejneru, který zajistil OU Stříbrná Skalice. Opět byly nalezeny pneumatiky, dvoumatrace, lednice..., ale

odpadků bylo méně. Hlavní je, že místní – členové našeho spolku Život v Hradci – jsou neúnavní.

Evžen Zeman

Úklid v Jevanech

Nepořádku bylo o poznání méně než v předešlých letech. Bylo nás cca 10 dospělých a 15 dětí. Společně jsme uklidili pláž u Jevanského rybníka a struhu, která protéká centrem Jevan až po okraj lesa. Dále jsme uklidili cestu do Penčic, jak cyklostezku tak i podél silnice. A nakonec jsme uklidili i břehy rybníka Švejcar a Ján. Pytle a rukavice jsme pokryli z přebytků ložských ročníků. Veškerý posbíraný odpad zlikviduje na své náklady obec Jevany. Za

nás velmi povedená akce, těšíme se na příští rok.

Hana Burešová

»»»

více najdete na www.posazavi.com

Dobrovolníci u Benešovského potoka

Už tradičně se i v letošním roce dobrovolníci zapojili do úklidu Benešovského potoka v rámci projektu Čistá řeka Sázava. Do akce se zapojilo 26 lidí včetně dětí, přičemž nejmladší účastník měl pouhých 5 let. Společně posbírali odhadem 700 kilogramů odpadu.

„Kromě běžných odpadků, jako jsou plastové obaly, plechovky nebo PET lahve, jsme letos narazili i na několik opravdu kuriózních kousků. Patřilo mezi ně pět pneumatik, půlka starého gauče, plastové zahradní jezírko, rýč, batoh plný nerozbalených krémů a voňavek a dokonce i zapomenutý vánoční stromček,“ říká jeden z organizátorů úklidové akce Jindřich Bulan.

Úklid Benešovského potoka je každoročně připomínkou toho, jak důležité je pečovat o přírodu nejen kolem hlavního toku řeky Sázavy, ale i na jejích přítocích.

Markéta Pazderová

Poděkování z 5. úseku (Týnec–Pikovice)

Vážení a milí, chci Vám všem poděkovat:

- za báječný víkend, který jsem mohla po letech strávit na mé milované vodě,
- za báječnou partu a omamnou vůni řeky,
- za skvělou organizaci, zámek a královské hody,
- za laskavé a přísné vedení a smysluplnou práci,
- za ujištění, že se zdravotní potíže dají normálně „rozpádlovat“ – mé ploténky a karpály to radostně dosvědčují,
- Alžbětě, Alešovi a Pavce, že mi dali důvěru a vzali mě na loď.

Moc ráda pojeďu kdykoli znova, kdyby vám chyběl nadšený háček, případně jste potřebovali s něčím pomoci, ozvěte se, jsem flexibilní a mám momentálně hodně volného času.

Jarmila Neumannová

Mladí štěpánovští hasiči

Na úklidu okolí Štěpánovského potoka se podílelo 16 dětí z kroužku mladých hasičů se čtyřmi vedoucími a čtyřmi rodiči. O odvoz odpadu na místní skládku se postarali další

tři hasiči. Celkem bylo sebráno a naplněno 18 velkých pytlů, jejichž váha byla 284 kg. Děkuje, že se s Vámi můžeme podílet na této akci a vést děti k tomu, aby neznečišťovali přírodu.

Přejí mnoho dalších úspěšných akcí, na kterých se budete podílet, a za rok se zase rádi zapojíme do úklidu.

Vojtěch Jeřábek

Uklízeli jsme náš Týnec

Od 10. března do 22. dubna probíhala v Týnci nad Sázavou a jeho okolí akce „Uklídme náš Týnec“. Letos se do ní zapojilo skoro 800 dobrovolníků. Zapojili se žáci ZŠ Týnec nad Sázavou a družiny při ZŠ Týnec nad Sázavou, žáci MŠ a ZŠ Gaia, členové místního rybářského kroužku Malí rybáři, skauti z oddílu Tysan, myslivci ze sdružení Háj Pecerady, rodiny s dětmi z Mateřského centra Motýlek, děti z Tělovýchovné jednoty Týnec nad Sázavou, zaměstnanci města Týnec nad Sázavou, spolek Čakovice sobě, dobrovolníci, hasiči a myslivci z Krusičan, ale i další místní dobrovolníci, kteří sbírali odpadky ve vytipovaných lokalitách.

Na tuto akci navazovala o víkendu 11.–13. dubna další úklidová akce s názvem „Čistá řeka Sázava“ organizovaná Posázavím o.p.s. Dobrovolníkům, kteří se do letošního úklidu zapojili, moc děkujeme! Podpořili tím nejen lepší vzhled svého okolí, ale přispěli k ochraně životního prostředí. Technickým službám Týnec s.r.o. děkujeme za odvoz nasbíraného odpadu. Den Země jsme tedy mohli oslavit „s čistším Týncem“.

Alena Pivoňková

Zmizela i skládka u Jevanského potoka

„Děkuji za skvělou práci, podařilo se Vám to ještě lépe, než jsem si dočkal představit, a jsem rád, že se najde ještě někdo, komu není lhostejné, v jakém prostředí žijeme,“ napsal Vladimír Jirsa, který organizátorům Čisté řeky Sázavy dal tip na starou skládku na břehu Jevanského potoka ve Stříbrné Skalici. S jejím úklidem pomohla osmičlenná parta dobrovolníků z firmy Burger King, která v daném místě nasbírala odpadky, jež zaplnily půlku kontejneru svozového auta. „Zvenčí“ se zdá být všechno v pořádku, dá se ale tušit, že se pod navezenou zeminou skrývá další nepořádek. Jeho likvidaci by ale spíš než ruce dobrovolníků zvládl malý bagr.

Do úklidu se zapojily také děti z MŠ Radvanice

Velkou pochvalu a poděkování si zaslouží všechny děti z Mateřské školy Radvanice za to, s jakou chutí, radostí a velkým nasaze-

ním se zapojily do úklidu okolí školky. Pomáhaly čistit nejen zahradu a přilehlé ulice, ale také břehy rybníka a radvanického potoka, který se vlévá do řeky Sázavy.

Jako již několik let předtím i letos jsme se s dětmi připojili k projektu Čistá řeka Sázava, jehož cílem je ochrana přírody a čištění vodních toků a jejich okolí. Během několika dubnových dnů jsme se vydali sbírat odpadky podél silnic směrem na Benátky, Mělník, Uhřetické Janovice a Čekanov. Nevynechali jsme

ani samotné Radvanice – a díky společnému úsilí se nám podařilo uklidit celou obec.

Projekt byl součástí týdne environmentální výchovy, který jsme věnovali péči o životní prostředí, ochraně přírody a rozvíjení vztahu dětí k místu, kde žijí. Děti si během týdne uvědomily, jak důležité je udržovat své okolí čisté, a že i malý čin může mít velký dopad.

Děkujeme všem, kdo se na akci podíleli – a hlavně našim malým pomocníkům!

MŠ Radvanice

Ve Zruči nad Sázavou uklízeli školáci

Do úklidu řeky Sázavy se 10. a 11. 4. 2025 zapojilo také 102 dětí ze ZŠ Zruč nad Sázavou, ZŠ Okružní a Dětského domova Zruč, a to konkrétně v úseku od Domahoře po Tůmův mlýn u Chabeřic.

Svoz a uložení odpadu zajistila sponzorský firma LIMA ekoslužby, pan Libor Kmoch ze Zruče nad Sázavou. Město Zruč poskytlo na tuto akci finanční podporu, ze které jsou hrazeny úklidové prostředky, občerstvení a také trička, které si děti v rámci výtvarné výchovy tematicky pomalují.

Další úseky úklidu řeky Sázavy v území MAS Lípa pro venkov, tedy od Chřenovic po Horuku II, si dle mých informací uklízí rybářský spolek.

Iveta Marhanová, Lípa pro venkov z.s.

Seznam partnerů

POVODÍ VLTAVY, státní podnik
generální partner
odvoz odpadků na skládku
www.pvl.cz
facebook: povodivltavy

Adamová Kateřina
pečení buchet
Biolková Maria
pečení buchet
Bisport s.r.o.
zapůjčení lodí
Bisport Kácov s.r.o.
organizační pomoc, zapůjčení lodí,
doprovodné vozidlo, oběd
Boušková Bohunka
občerstvení
Burgerová Anna
pečení buchet
Bushman s.r.o.
poskytnutí triček za zvýhodněnou cenu
Café Kandík
poskytnutí zákusků
Čerčanská koupadla, Čerčany
poskytnutí zázemí
Česká inspekce životního prostředí
dárkové předměty pro děti
Danešová Ivana
zásobovací tým 3. úseku, občerstvení
Danešová Martina
občerstvení
Danko Martin
poskytnutí zázemí v tábořišti U Hrocha
EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o.
uložení odpadků na skládku
Fort Vladimír
vodácký doprovod 3. úseku
Fuksa Pavel
doprovodné vozidlo, grafika projektu
Grejrová Anna
občerstvení
Gut Libor
vedoucí 4. úseku
Havlík Josef, Pyzuu fun park
poskytnutí oběda
Havlíková Helena
občerstvení
Hetmanová Yvon
pečení buchet, občerstvení
Hotel Ledečko, Petr Hozman
poskytnutí ubytování a jídla za zvýhodněnou cenu
Hovězí z farmy od Palečků
poskytnutí hovězího masa na guláš
Höhnová Martina
zásobovací tým 4. úseku, pečení buchet
Hruška Zbyněk
vodácký doprovod 2. úseku
Jedlička Aleš
vodácký doprovod 4. úseku
Jirovská Líba
občerstvení
Jiruš Antonín – řeznictví a uzenářství
Bečváry
poskytnutí jídla a zázemí na oběd
JOKOTA, Štěpán Koutek
zapůjčení lodí a doprovodného vozidla, řidič
doprovodného vozidla
Kapeková Marie
občerstvení

Kemp Pod Vrbou, Sázava
poskytnutí zázemí
Kinská Karol
občerstvení
Klub Lávka, Chocerady
poskytnutí louky na oběd
Korecký Viktor
vodácký doprovod 3. úseku
Kořínková Alena
pečení buchet
Králová Míla
občerstvení
Křížová Marie
výpomoc u zásobování 3. úseku
Lunga Petr a Soňa Křenová
vedoucí 1. úseku
Matoušková Marie
zásobovací tým 1. úseku, pečení buchet
Matoušková Monika
pečení buchet
Matoušková Zuzana
zásobovací tým 1. úseku, pečení buchet
Málková Dita
vodácký doprovod 1. úseku
Melounová Barbora
vedoucí 3. úseku
Město Týnec nad Sázavou
poskytnutí zázemí a ubytování v Hotelu
Týnec a v sokolovně Zbořený Kostelec
Moravec Martin
vedoucí 5. úseku
Moravec Pavel
zásobovací tým 4. úseku
Motorest „U Rybiček“
poskytnutí oběda za zvýhodněnou cenu
Němec Miroslav
materiální zajištění, poskytnutí zázemí
a oběda
Obec Všechlapy
zapůjčení pivních setů
Ochel Monika
pečení buchet
Outratová Maria
občerstvení
Pension Čtyřlístek, Hana a Jan Filipovi
Šternberské koláče
Pošmurná Hermína
pečení buchet
Pošmurný Václav, Zemanová Bohunka
zásobovací tým 5. úseku
Pracovní a volnočasové oděvy a obuv
ALENA
ochranné rukavice za zvýhodněné ceny
Přístav Bílá podkova Hostivice, z.s.
zapůjčení pramic na 5. úsek včetně logistiky
a posádky
Restaurace Na Marjance, Stříbrná Skalice
poskytnutí stravování za zvýhodněné ceny,
zázemí a noclehu
Restaurace Na Radnici, Divišov – Richard
Čančík
poskytnutí oběda za zvýhodněné ceny
Restaurace Sázavská Kozlovna, Rostislav
Rezek, Sázava
poskytnutí stravování za zvýhodněné ceny
Restaurace „U Kovářů“, Jiří Mašata,
Benešov
poskytnutí oběda
Ruprechtová Lenka
pečení buchet

Sázava-tour, Martin Sopr
zapůjčení lodí a doprovodného vozidla, řidič
doprovodného vozidla
Semrádová Kristýna
zásobovací tým 2. úseku
SK Chocerady – fotbalový klub
poskytnutí zázemí a noclehu
Sport areál Samopše
poskytnutí stravování a zázemí
Stará hospoda Nespeky
poskytnutí oběda za zvýhodněnou cenu,
poskytnutí zázemí
Stibůrková Hana
pečení buchet
Škvor Jakub
zásobovací tým 2. úseku
Škvorová Marie
zásobovací tým 2. úseku, pečení buchet
Šolarová Iva
pečení buchet
Šormová Eva
občerstvení
Šteflíčková Jana
pečení buchet
Tůmová Jaroslava
PR projektu, pečení buchet
Tůmová Marie
občerstvení
Tvrdíková Věra
pečení buchet
Van Gillern s.r.o.
pytle na odpad
Vrtišková Alena
hygienický spotřební materiál
Zálabská Anička
pečení buchet
Základní škola a Mateřská škola Kácov,
Okres Kutná Hora, Školní jídelna
poskytnutí oběda a večeře za zvýhodněné
ceny
Zelený Štěpán
vedoucí a vodácký doprovod 2. úseku
Zimová Anna
vodácký doprovod 1. úseku
ZRNO ZRNKO s.r.o. – řemeslná pekárna
poskytnutí pečiva pro 2. úsek
Žarka Petr
zásobovací tým 3. úseku
Žarková Ladka
pečení buchet

Spolupracující média
Benešovský deník – Zdeněk Kellner
Český rozhlas – Věra Hájková
Česká televize

Finanční partneři projektu

ČEPS, a.s.	200 000 Kč	Sázava	25 000 Kč	Kaliště	5 000 Kč
AV MEDIA SYSTEMS, a.s.	50 000 Kč	Chocerady	21 000 Kč	Přestavky u Čerčan	5 000 Kč
Česká spořitelna a.s.	15 000 Kč	Hradištko	13 514 Kč	Nespeky	5 000 Kč
kasičky	6 913 Kč	Kamenný Přívoz	11 500 Kč	Jílové u Prahy	5 000 Kč
Vodohospodářská společnost Benešov a.s.	4 300 Kč	Lštění	11 000 Kč	Petrov	5 000 Kč
Ing. Václav Buriánek	3 000 Kč	Divišov	10 000 Kč	Drahňovice	5 000 Kč
Martin Matoušek	3 000 Kč	Lešany	8 960 Kč	Samopše	5 000 Kč
Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Soutice	2 000 Kč	Rataje nad Sázavou	8 844 Kč	Stříbrná Skalice	4 356 Kč
MUDr. Karel Pěkný	1 500 Kč	Soběšín	7 000 Kč	Krhanice	4 000 Kč
Eckart Pelz	1 224,6 Kč	Čtyřkoly	6 000 Kč	Zbizuby	3 800 Kč
		Týnec nad Sázavou	6 000 Kč	Vlkančice	3 000 Kč
		Kácov	6 000 Kč	Tichonice	3 000 Kč
		Ledečko	5 000 Kč	Krňany	2 000 Kč
		Hvězdonice	6 000 Kč	Úžice	2 000 Kč
		Čerčany	5 035 Kč		

ČISTÁ ŘEKA SÁZAVA 2026

21. ročník se uskuteční 10. až 12. dubna

Podrobnější informace naleznete na www.cistarekasazava.cz

Číslo sbírkového účtu: 1249-326666339/0800

Projekt je dobrovolnický a je čistě nekomerční aktivitou, která je financovaná z dotací obcí, z příspěvků sponzorů a dalších dárců.

Poznávejte Posázaví „od stolu“

Stačí pár židlí u stolu, 2–5 hráčů, dobrá nálada, trocha znalostí (nebo aspoň zájmu poznat něco nového) a můžete se vydat na netradiční toulky kolem řeky Sázavy. Umožní vám to nová desková hra Poznáváme Posázaví, která právě přišla na svět.

Nová hra představuje místa, osobnosti a zajímavosti, na které při svých toulkách Posázavím můžete narazit. Rodiny s dětmi

i party přátel si prostřednictvím hry, jejíž součástí je také zábavný vědomostní kvíz, mohou zároveň prohloubit znalosti o regionu, ve kterém žijí, nebo který se chystají navštívit.

Při „putování“ Posázavím hráči objevují jeho známá i skrytá místa a sbírají turistické známky. Vyhrává ten, kdo jako první navštíví všech pět lokací, s nimiž do hry vstoupil. Cestu mu ale ztíží záluďné otázky. Víte například, kolik schodů vede na rozhlednu Špulku? Kterému šlechtickému rodu patří hrad Český Šternberk? Proč se Sázavě říká Zlatá řeka? Čí památník najdete v Hrusicích? Podobných otázek číhá na hráče dohromady 200. Ale nestačí jen znát správné odpovědi, záleží také na výsledcích strategických soubojů s ostatními hráči. A konečným pořadím mohou na konci hry ještě zamíchat turistické známky, které hráči sbírají během hry.

Ke koupi je v posázavských informačních centrech nebo u vybraných spolupracujících partnerů Posázaví o.p.s. Potřebné informace zájemcům podá Bohunka Zemanová, tel.: 723 881 081.

jt

Česká televize netradičně o českých řekách

Ptačí perspektivou a s využitím jedinečných dronových záběrů se po proudu tuzemských řek vydal nový dokumentární místopisný cyklus České televize s názvem České řeky z výšky. Pořadem provází hlas Miroslava Donutíla. Režie se ujal Lukáš Franta.

Osm řek v Čechách a na Moravě, vždy od horských pramenů až po majestátní klidné toky. Cyklus si v každém dílu všímá nejen samotných vodních ploch, ale také přírodních a kulturních skvostů podél jejich břehů. „Naším cílem je ukázat krásu české krajiny a skrz ni upozornit na to, jakým způsobem řeka definuje krajinu a život v ní,“ zamýšlí

se kreativní producent z Televizního studia Brno ČT Dušan Mulíček.

„O Vltavě, Labi a Moravě nebylo při výběru pochyb, jsou to naše největší řeky, kterým shodně věnujeme po dvou dílech. A ty zbývající čtyři, které představujeme, mají každá jedinečný charakter. Proto jsme je zvolili. Konkrétně Berounku, Jizeru, Dyji a Sázavu,“ říká scenárista a režisér Lukáš Franta. „Chtěl jsem, aby náš pořad byl pestrý, od divokých horských toků až po nížinné meandry, od severních Čech až po jižní Moravu,“ dodává.

Atraktivní záběry z dronu odhalují rozmani-

tost řek, jejich krásu i příběhy spjaté s krajinou, městy, památkami či lidmi v jejich okolí. Diváci tak uvidí nejkrásnější hrady a zámky, města, unikátní technické památky a mnoho dalšího. „Letecké záběry nám umožní pozorovat detaily, které by jinak zůstaly skryté, jako například rozdílné zbarvení vod při soutoku řek,“ říká dramaturgyně Monika Forethová a doplňuje: „Abychom docílili co největší rozmanitosti, natáčeli jsme ve všech ročních obdobích, od jarního probouzení přírody, přes letní vodáckou sezónu až po podzimní barevnou krajinu.“

Cyklus sází na divácky atraktivní letecké a dronové záběry umocněné hudebním doprovodem a informačně bohatým komentářem Miroslava Donutíla. Diváci uvidí mnoho míst z výšky stovek metrů i z průletů těsně nad hladinou a krajinou. Autorem záběrů je jeden z nejzkušenějších dronových kameramanů v České republice Vojtěch Ličko.

„Za 26 minut, což je stopáž každého dílu, se nedá říct zdaleka vše, ale o to nám ani nešlo. Chtěli jsme hlavně připomenout, jak hezké to v Česku máme, a že má smysl o krajinu pečovat. Přidali jsme k tomu příběhy, zajímavosti a snažili se, aby pořad vzbudil emoce. Snad se nám to podařilo,“ zve k vysílání režisér Lukáš Franta.

Reprízu všech dílů mohou diváci ČT2 sledovat vždy v pátek v podvečer, v neděli odpoledne a na iVysílání ČT.

Pořadí dílů: Sázava (2. 4.), Berounka (9. 4.), Morava 1. část (16. 4.), Morava 2. část (23. 4.), Jizera (30. 4.), Labe 1. část (7. 5.), Labe 2. část (14. 5.), Dyje (21. 5.), Vltava 1. část (28. 5.), Vltava 2. část (4. 6.).

red

Posázaví na veletrhu, mezi infocentry i v muzeu

Cestovatelské novinky od více než tří set vystavovatelů nabídl 33. ročník mezinárodního veletrhu cestovního ruchu a regionální turistiky Holiday World & Region World, který se uskutečnil v březnu na letňanském výstavišti PVA EXPO Praha. V expozici Středočeského kraje se představilo i Posázaví, které prezentovalo širokou škálu služeb zdejších aktérů. Přichozí se zajímali mimo jiné o Sázavský klášter, muzeum Svět Škodovek nebo o tipy na výlety s dětmi. Veletrh spolu se souběžnými akcemi For Bikes a Sport Expo navštívilo přes 21 000 návštěvníků.

O novinkách v cestovním ruchu, nových propagačních materiálech, kulturních a spo-

lečenských akcích i možnostech, jak zlepšit nabídku služeb, hovořili zástupci posázavských informačních center na dalších dvou výjezdních setkáních. První z nich se uskutečnilo na hradě Český Šternberk. Václav Pošmurný mimo jiné upozornil na nový směr v propagaci, kterým jsou obchody vybudované jako „východy“ z muzeí, které mohou být zajímavým zdrojem příjmů. Připomněl také nový koloniál s regionálními produkty v Zahradách Myšlín. Na závěr setkání Kateřina Míková provedla zájemce hradními expozicemi.

Podruhé se zástupci informačních center sešli v Retroautomuzeu Strnadice. Václav Pošmurný je mimo jiné upozornil na nové

povinnosti spojené se zvýšením televizních a rozhlasových poplatků, na postup s administrací dotace od Středočeského kraje, seznámil je s chystanými novými propagačními materiály nebo soutěží v aplikaci Uneeqlly. Tečku za setkáním udělala prohlídka expozic, kterými provedl majitel muzea Ing. Libor Kucharski.

Posázaví se prezentovalo také na zahájení 30. turistické sezóny Vojenského technického muzea Lešany. V duchu motto Dakarské legendy připomnělo 40 let Čechů na slavném vytrvalostním závodu Rallye Dakar. Akce byla letos spojena také s programem ke Dni dětí.

jt

Pražská paroplavební společnost slaví 160 let

Pražská paroplavební společnost zahájila svou už 160. plavební sezónu. Odstartovala ji 1. května plavbou legendárního parníku Vltava, který je kulturní památkou. Turisté se na něm (nebo dalších lodích) mohou vydávat na nezapomenutelné výlety po řece, které slibují víc než jen výhledy na malebnou přírodu.

„Vypluli jsme parníkem Vltava z přístavu na Rašínově nábřeží a dopluli až ke Slapské přehradě. Zhruba osmihodinová cesta nám nabídla spoustu zážitků. Umocnil je zasvěcený výklad našeho průvodce, který znal odpověď snad na každou otázku. Dokázal zajímavě povídat o všem, co jsme cestou měli nebo viděli, třeba plavební komoru v Modřanech. Po ní nás čekala výzva v podobě proplutí pod mostem ve Vraném nad Vltavou, kvůli kterému se musel sklopit komín parníku. Se zatajeným dechem jsme pak proplouvali plavební komorou ve Štěchovicích, která patří k nejvyšším v Evropě – plavidla zde překonávají výškový rozdíl 20 m,“ popsala první letošní cestu parníkem Vltava Eliška Dvořáková. Líbila se

jí i samotná plavba romantickým kaňonem, obklopeným skalami a zalesněnými svahy.

Letos je to přesně 160 let, co první parník spojil Prahu s městy na Vltavě a Labi. Psal se rok 1865 a vznikla Pražská paroplavební společnost – fenomén, který zásadně proměnil nejen dopravu, ale i život podél řeky. Paroplavba tehdy přinesla hospodářský rozvoj, nové společenské příležitosti a kulturní propojení regionů. A její příběh trvá dodnes.

S ikonickým parníkem Vltava je možno vyrazit nejen na celodenní výlet na Slapy, ale také na romantickou plavbu do Mělníka, kde se Vltava setkává s Labem. Cestou uvidíte majestátní soutok, zámky i typickou středočeskou krajinu, která z paluby parníku získává nový rozměr.

Velkou zprávou letošního roku je ale návrat dalšího skvostu české paroplavby – parníku Vyšehrad. I ten nese status kulturní památky

a od konce léta se promění v plovoucí muzeum, které nabídne jedinečný pohled do historie lodní dopravy. Návštěvníky čekají autentické historické artefakty, dobové uniformy, ale také nádherně zrekonstruovaný primátorský salonek, který sloužil významným hostům už v první republice. Technické nadšení potěší velký interaktivní model parníku Vyšehrad postavený z legendární stavebnice Merkur. A aby si na své přišly i děti, připraven bude celý tvořivý salon, kde si budou moci z merkuru postavit vlastní loď nebo cokoliv jiného podle své fantazie.

Tradice, technika, romantika a zážitek – to vše spojuje plavba, která je součástí české kultury už 160 let. A pokud ještě váháte, kdy se vydat na palubu – právě teď je ideální chvíle.

jt

Inspiraci najdete na
www.paroplavba.cz

Krátce z Posázaví o.p.s.

• O podmínkách a přínosech nově zakládaných Společenství obcí diskutovali v Benešově starostové posázavských obcí. Své zkušenosti jim předali Miroslav Kratochvíl z Mikroregionu CHOPOS a Viktor Liška z Mikroregionu Voticko, které už se transformovaly podle zákona na společenství obcí. Jedná se o další možnou platformu pro realizaci meziobecní spolupráce na

dobrovolné bázi, a to v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností. Jejich hlavním cílem je společný postup při zajišťování veřejných služeb v území, které jsou v kompetenci obcí a měst, mimo jiné odpadového hospodářství, školství, sociálních služeb, dopravní obslužnosti, veřejné dopravy, cirkulární ekonomiky, rozvoje místní energetiky, péče o krajinu apod.

• Na zkušenou do Posázaví přijeli zástupci středočeské MAS Mezilesí z.s. Důvodem jejich cesty bylo sdílení zkušeností vedoucích k rozvoji regionu. Zajímal se o partnerství veřejných a soukromých subjektů, tvorbu místní strategie i realizaci projektů z různých oblastí, například regionálního školství nebo zemědělství.

jt

Eva Vnoučková poradí, jak na energetické úspory

Chcete pořídit solární panely pro ohřev vody, zateplit stěny, podlahy, stropy či fasádu, vyměnit okna a dveře, pořídit fotovoltaickou elektrárnu, tepelné čerpadlo nebo řízené větrání... a nevíte, jak na to? Stačí se obrátit na některého z poradců, kteří zdarma poskytnou konzultace, připraví projekt

i žádost o dotaci. S financováním podobných projektů totiž pomáhá stát, a to prostřednictvím programů Nová zelená úsporám, Nová zelená úsporám Light a Oprav dům po babičce.

jt

Jedním z energetických koordinátorů Posázaví je Eva Vnoučková. Bezplatné osobní poradenství poskytuje v kanceláři v ulici Pražská 380 v Benešově, a to každé pondělí mezi 9.00 a 18.00 po předchozí rezervaci – tel.: 731 516 277, e-mail: vnouckova.enkomas@gmail.com.

MAS Posázaví schvaluje další záměry do SP SZP a OP TAK

Místní akční skupina Posázaví schvaluje další projektové žádosti ucházející se o finanční podporu ze Strategického plánu Společná zemědělská politika (SP SZP) a projektové záměry Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK). Žadatelé chtějí s jejích pomocí mimo jiné vybudovat dětská hřiště a herní plochy, pořídit vybavení školních jídelen, spolkových místností, společenských sálů, truhlárny, hospůdky nebo obchůdku, přistavět dílnu drobných řemesel, koupit novou komunální techniku či nové stáječské tanky. Výběrová komise posuzovala 39 projektů. Finální seznam podpořených projektů bude po schválení Programovým výborem zveřejněn 17. 6. 2025.

Příklady projektů ucházejících se o podporu ze SP SZP FICHE 5:

Netvořice požádaly o dotaci na běžecký ovál
„Připravujeme revitalizaci běžeckého oválu u základní školy. V roce 2012 jsme tam v rámci projektu podpořeného MAS Posázaví vybudovali víceúčelové hřiště a teď bychom už chtěli dokončit ovál se čtyřmi 60metrovými a dvěma 200metrovými běžeckými dráhami s novým tartanovým povrchem,“ řekla starostka Netvořic Monika Šlehobrová. Náklady jsou kolem dvou milionů Kč, dotace by měla činit 970 000 Kč. Městys také požádal o spolufinancování Středočeský kraj.

V Krňanech plánují nákup komunální techniky

O příspěvek na nákup komunální techniky, konkrétně nového multifunkčního vozidla s radlicí a posypovým mechanismem, požádala obec Krňany. „Postupně se vybavujeme, abychom mohli dělat veškeré práce související s úklidem a rekultivací obce,“ uvedl místostarosta Petr Vopršal. V minulosti už obec pořídila zadní radlici za traktor, loni přes MAS Posázaví získala dotaci na nákup

štěpkovače k traktoru, nyní plánuje koupit multikáru a v budoucnu chce ještě pořídit profesionální sekačku.

Maršovice připravují „nový“ hřbitov

„Z pomyslné trojice fara–kostel–škola se nám před deseti lety podařilo opravit školu, před dvěma lety se díky charitě opravila fara. Loni jsme začali s opravou staré zdi u hřbitova a letos chceme obnovit nátěr barokní márníce, kterou jsme dostali od církve. Rozhodli jsme se, že půjdeme ještě dál a zkulturníme nový hřbitov, který existuje necelých 20 let a pohřbívá se tam trochu živelně,“ popsal starosta Maršovic Bohumil Ježek. Projekt předpokládá výstavbu kamenných chodníků a úpravu zeleně. Z jeho rozpočtu kolem dvou milionů korun by dotace mohla pokrýt polovinu. Realizovat ho městys chce příští rok.

V Třebešicích chtějí obnovit a rozšířit dětské hřiště

Současné dětské hřiště s travnatým povrchem je jediným volnočasovým prostorem v obci. Potkávají se zde rodiče s dětmi a je to zároveň odpočinková zóna, kde se pořádají akce, jako například den dětí, vítání léta nebo loučení s prázdninami, řekla starostka Hana Moravcová. Hřiště se nachází v blízkosti nedávno revitalizovaného rybníka s písčitou pláží, která je v létě hojně využívána. V rámci projektu by v oploceném areálu k nynějším herním prvkům pro menší děti měla přibýt workoutová sestava se šplhacími prvky a dopadovou plochou ze zatravnovacích pryžových dlaždic a lavička. Hřiště bude volně přístupné.

Příklady projektů ucházejících se o podporu ze SP SZP FICHE 4:

Bisport Kácov rekonstruuje kuchyni a obnoví vybavení

„Kuchyni máme osm let, vznikala postup-

ně, takže už potřebovala všechno obnovit. S rekonstrukcí jsme začali loni na podzim a na vlastní náklady jsme opravili rozvody vody a elektřiny. S pomocí dotace chceme pořídit vybavení – nerezový nábytek – a také nové matrace do ubytovny. Jezdí k nám hodně školní výlety, takže potřebujeme i nějaké přistýlky,“ popsala Anna Zimová z Bisportu Kácov. Náklady odhaduje na zhruba 200 000 korun, dotace by z nich pokryla polovinu.

Zbyněk Cmúra zmodernizuje truhlářskou dílnu v Bystřici

Zbyněk Cmúra provozuje 20 let truhlářskou výrobu v pronajatém prostoru v Bystřici, kde na zakázku vyrábí nábytek – kuchyně, vestavné skříně, schody... „V současné době mi chybí moderní stroje, které by zefektivnily a zrychlily výrobu, jako frézky na kolíkové otvory, kapovací pila, akumulární oscilační nářadí, drážkovací frézka, srovnávací a tloušťkovací frézka,“ uvedl. Celkové náklady na nákup vyčíslil na 486 636 Kč, předpokládaná dotace by měla být 243 318 Kč.

Druhá výzva k předkládání záměrů do SP SZP byla vyhlášena ve Fichi 4 – Podnikání malých a středních podniků, Fichi 5 – Základní služby a obnova obcí a Fichi 6 – Neproduktivní infrastruktura v krajině. Na Fichi 4 byla alokována částka 8 751 500 Kč, na Fichi 5 bylo k dispozici 14 259 920 Kč a ve Fichi 6 se rozdělovalo 5 000 000 Kč, dohromady 28 011 420 Kč.

Projektové záměry OP TAK se měly týkat pořízení nových technologických vybavení. Na 6. výzvu bylo alokováno 2 302 338 Kč, dotace může pokrýt 50 procent celkových způsobitelných výdajů.

jt

MAP IV finišuje – v plném proudu jsou akce pro pedagogy, žáky, rodiče i zřizovatele

Zajistit v regionu kvalitní zázemí pro vzdělávání je cílem Místního akčního plánu vzdělávání (MAP) IV v ORP Benešov, který byl zahájen 1. prosince 2023. Zapojeno je do něj 29 mateřských, 23 základních a dvě základní umělecké školy. MAP, který je produktem spolupráce partnerů v území, stanovuje priority a cíle vzdělávací politiky na základě místní potřeby a naléhavosti. Je financován Evropskou unií. V ORP Benešov ho od roku 2014 realizuje Posázaví o.p.s.

Mladí vlogeri objevují Benešovsko / Benešovsko žije příběhy

„Aktuálně jsou nejvíce viditelné dva projekty, které teď vrcholí. Jedním z nich je projekt Mladí vlogeri objevují Benešovsko. Sešlo se nám 15 soutěžních videí, čtyři z mateřských škol a 11 ze základních škol. Se členy Pracovní skupiny pro digitální gramotnost jsme je vyhodnotili a shodli se na tom, že je velice těžké vybrat nejlepší, takže jsme nakonec ocenili všechny,“ uvedla manažerka MAPu Jana Čechová. Při slavnostním vyhlášení výsledků v MUD Benešov předali autorským týmům diplomy a odměny a uspořádali pro

ně workshop zaměřený na zlepšení dovedností ve videovorbě.

Druhým projektem je „staronová“ literární soutěž Benešovsko žije příběhy, která byla realizována již třikrát, a to v letech 2019 až 2022. Tentokrát si měly týmy žáků mateřských a základních škol vybrat inspirativní osobnost z Benešovska žijící nejlépe v blízkosti jejich školy nebo místa bydliště a udělat s ní rozhovor. Do soutěže bylo přihlášeno 13 prací z 10 škol, výsledky budou vyhlášeny v červnu. Nejzdařilejší rozhovory budou zveřejněny ve sborníku. Mezi osobnostmi, které děti vybraly, se objevili například sportovec, hasič, podnikatel, pamětník, divadelnice ale také učitelé i starosta.

Rodiče preferují modernější metody vzdělávání

„Dělali jsme průzkum mezi rodiči a mile nás potěšilo, že se do něj zapojilo přes 800 respondentů. Ptali jsme se na zázemí ve školách, na vybavení škol, ale i na to, jaké metody vzdělávání rodiče preferují,“ popsala Jana Čechová. Z výsledků podle ní mimo jiné

vyplývalo, že rodiče dětí v mateřských školách jsou spokojenější, slabinou základních škol jsou většinou školní jídelny. „Co se týče vzdělávání, překvapilo nás, že 70 až 80 procent rodičů by dalo přednost modernějším metodám výuky,“ dodala Jana Čechová.

V rámci MAPu se konaly stejně jako v předchozím období vzdělávací akce pro pedagogy, ředitele a ředitelky škol, vychovatelky a asistenty pedagoga. Jeho součástí byla také online beseda pro rodiče na téma obezity u dětí nebo tematická exkurze pro děti z MŠ na ekofarmu. V květnu se uskutečnilo setkání se zřizovateli škol – starosty a místostarosty obcí. „Sešlo se jich 15 a jejich zpětná vazba byla pozitivní. Potvrdili, že projektu MAP fandí, že má přínos pro region,“ řekla Jana Čechová.

MAP IV skončí 31. prosince 2025. Navázat na něj by měl MAP V, který se v současnosti připravuje a který by se měl realizovat v letech 2026–2028.

jt

Místní akční plán IV v SO ORP Benešov, CZ.02.02.XX/00/23_017/0008156

Spolufinancováno
Evropskou unií

Terénní sociální pracovníci pomáhají potřebným v Posázaví

Poskytují poradenství v oblasti práce, bydlení, zdravotních, sociálních i finančních služeb, psychosociální podporu, veřejné opatrovnictví, doprovázejí na úřady, spolupracují s ORP... škála pomoci potřebným je široká. V Posázaví probíhá v podobě projektu Terénní a komunitní sociální práce v rámci samostatné působnosti obcí. Pod záštitou Posázaví

o.p.s. ho realizuje RUAH spolu se svazkem obcí CHOPOS a městem Jílové u Prahy.

Projekt navázal na tři podobné projekty, které uvedené subjekty úspěšně realizovaly v uplynulých letech. Propojením terénní sociální práce na obcích, terénní odlehčovací služby a domácí zdravotní péče mohou kli-

enti jen získat. Zdravotní sestry i pracovníci v sociálních službách mají kontakty na příslušnou terénní sociální pracovníci, která je připravena klienta navštívit a nabídnout mu podporu tam, kde on sám neumí, nemůže nebo mu jeho stav neumožňuje o pomoc na úřadech požádat.

jt

Místa působnosti a kontakty na terénní sociální pracovníky v Posázaví:

Týnecko

Hana Kronovetová, tel.: 733 741 028
e-mail: tynecko@obceblizelidem.cz
Okružní 520 (přízemí)
257 41 Týnec nad Sázavou

Sázavsko

Milena Trágenerová, DiS., tel.: 733 741 052
e-mail: sazavsko@obceblizelidem.cz
Školská 434 (zdravotní středisko, 1. patro),
285 06 Sázava

Čerčansko

Klára Dvořáková, tel.: 733 741 046
e-mail: cercansko@obceblizelidem.cz
Sázavská 57 (budova obecního úřadu),
257 21 Poříčí nad Sázavou

Bystřicko-Neveklovsko

Ilona Kuncová, tel.: 733 741 034
e-mail: bystricko@obceblizelidem.cz
Komunitní centrum Bystřice
K Nesvačilům 492, 257 51 Bystřice

CHOPOS

Pavel Goby, tel.: 601 376 380
e-mail: pgoby@chopos.cz
Křížíkova 1424
256 01 Benešov

Jílovsko

Marie Pinkasová, tel.: 727 827 420
e-mail: pinkasova@jilove.cz
Tyršova 318
254 01 Jílové u Prahy – 2. patro

Spolufinancováno
Evropskou unií

Terénní a komunitní sociální práce v Posázaví, CZ.03.02.01/00/22_008/0000020

Příběh židle aneb Dejme starým věcem nový život

Zapojit fantazii, kreativitu a zároveň udělat něco pro životní prostředí je mottem projektu Příběh židle aneb Dejme starým věcem nový život. Připravila ho Nábytková banka Středočeského kraje (provozovna Benešov) ve spolupráci s Posázavím o.p.s., městem Benešov a Muzeem umění a designu Benešov.

O co jde? Do nábytkové banky dávají lidé použitý nábytek, který je stále funkční, ale už ho z nějakého důvodu nepotřebují. Z banky pak putuje k jiným lidem, kteří nemají prostředky na to, aby si koupili nový. V nábyt-

kové bance tak skončilo i několik desítek starých školních židlí. Takové množství by obtížně hledalo nové majitele, a tak se zrodil nápad, že si židle rozeberou žáci základních škol z Benešovska a pokusí se je vylepšit a najít pro ně nové využití.

Žáci ve spolupráci s pedagogem se do projektu mohou přihlásit u jeho iniciátorky a koordinátorky Pavly Campodonicové, tel.: 604 218 907 nebo e-mail info@nbsk.cz. Poté si v nábytkové bance vyzvednou školní židli a sadu akrylových barev a dají židli nový nápaditý design. Zrenovované židle

spolu s fotodokumentací, názvem kreativního díla, představením tvůrčího týmu a nástinem pokračování příběhu odevzdají zpět do nábytkové banky do 18. června.

Od 24. června budou zrenovované židle vystaveny v Muzeu umění a designu Benešov – vernisáž bude spojena s malou slavností a oceněním zúčastněných týmů. Výstava potrvá do 29. června. Žákovské týmy pak budou moci židle využít či vystavit ve svých školách.

jt

Děti a rodiče z Archy pomohli obnovit třešňovou alej

Přes čtyřicet dobrovolníků, především dětí a rodičů ze Základní školy Archa, věnovalo jednu jarní sobotu výsadbě stromů v aleji lemující silnici z Bedřče do Petroupimi. Společně obohatili krajinu o 49 stromků třešní a višní pestrých odrůd, tradičních i nových.

Sdružení rodičů Archa pořádalo akci ve spolupráci s neziskovou organizací Sázíme stromy. „Stromy kolem cest a polí nejsou jen na okrasu. Mají řadu důležitých funkcí – zadržují vodu v krajině, chrání půdu před erozí, zpomalují vítr a poskytují úkryt mnoha druhům zvířat. V létě vrhají stín pro lidi i zvířata a pomáhají zlepšovat kvalitu ovzduší. Aleje navíc tvoří typický ráz české krajiny, zachovávají paměť místa a dělají krajinu krásnější a harmoničtější,“ vysvětloval dětem při inštruktáži Matěj Žaba z organizace Sázíme stromy.

Proces revitalizace aleje započali zhruba před deseti lety místní občané. V několika vlnách se jim podařilo obnovit většinu aleje. Ale nadcházející roky velkého sucha se na aleji znovu podepsaly. Smutně čnějící pahýly starých stromů a prázdnou zející místa nemohly vnímavým očím uniknout. Na denních cestách do školy a zpět, často na pozadí západu či východu slunce, je krása

aleje na vrcholku kopce nepřehlédnutelná. Paměť starých stromů nás ovlivňuje, vytváří atmosféru volnosti a zároveň bezpečí. Genia loci tohoto místa. Bylo nám ctí se připojit ke kontinuální práci generací lidí, kterým na místní krajině záleží.

Aktivní postoje k ochraně životního prostředí patří neodmyslitelně k základním strategiím projektu Archa. Pavel Beran ze Sdružení rodičů Archa to vystihl: „Takováto aktivita

má pro nás celou řadu pozitivních efektů: setkání komunity, práci v přírodě, do které se ve velké míře zapojují děti, a zlepšování krajinného rázu. Snažíme se společně vést děti k tomu, že máme k přírodě odpovědnost a měli bychom umět přidat ruku k dílu. Věříme, že si naše děti budou při cestách kolem vysázené aleje dlouhá léta uvědomovat, jak je důležité, co po sobě zanecháme.“

Kateřina Vernerová

Vzpomínka na oběti koncentračního tábora Hradištko a odkaz Františka Suchého

Letos si připomínáme 80. výročí konce 2. světové války, která zanechala nesmazatelné stopy v kraji mezi Vltavou a Sázavou. Při této příležitosti navštívili obec Hradištko potomci těch, kteří zde zemřeli v koncentračním táboře, a společně se zástupci obce odhalili novou pamětní desku připomínající jejich jména.

Před několika lety kontaktovala obec Hradištko pracovní skupina ze Španělska, jež pátrala po osudech španělských zajatců, kteří byli za války deportováni do místního koncentračního tábora. Díky jejich badatelské práci byla objevena spousta nových informací včetně jmenných seznamů vězňů držených v táboře, který byl jednou z poboček koncentračního tábora ve Flossenbürgu. Tak se zrodil nápad na umístění nové pamětní desky, která doplnila stávající pomník obětem 2. světové války. Ten byl vybudován u silnice mezi Hradiškem a Krňany nedlouho po skončení války, aby připomněl památku zajatců, které nacisté zastřelili ve dnech 9., 10. a 11. dubna 1945. Dosud byl jejich počet pouze odhadován. Nová pamětní deska tak poprvé v historii připomíná i jejich jména. Jedná se o třicet Francouzů, šest Španělů, pět Italů, tři Poláky, jednoho Švýcara a jednoho Rusa. Zhotovení pomníku, který tvoří dvě kamenné desky se jmény doplněné autentickými betonovými sloupy z původního oplocení tábora, financovala obec Hradištko.

Vzpomínková akce na Hradištku a ve Strašnicích

Nová pamětní deska byla odhalena 14. dubna 2025 za přítomnosti španělských a francouzských rodin pěti z připomenutých obětí

tohoto dubnového masakru, z nichž se někteří o jejich osudu dozvěděli teprve nedávno. Aktu se zúčastnil i Diego Ruiz Alonso, zástupce velvyslanckyně Španělska v ČR, a plukovník Stéphane Kayser, francouzský přidělenec obrany. Emotivní moment prožívali přítomní nejen ve chvíli, kdy žáci místní základní školy četli jednotlivá jména obětí a za každého z nich položili k pamětní desce květinu, ale i při projevech příbuzných a při zpěvu španělských rodin mírové písně *Al alba*.

O den později se v pražském krematoriu Strašnice uskutečnil pietní akt nejen k uctění památky španělských obětí z hradištského koncentračního tábora, jejichž popel je uložen právě zde na čestném pohřebišti, ale i k vyjádření pocty Františku Suchému, tehdejšímu řediteli krematoria, a jeho synovi, jejichž zásluhou byl popel obětí uchován.

Premiéra dokumentárního filmu „Popel“

Vzpomínkové akce vyvrcholily v pražském kině Dlabáčov, kde se uskutečnila světová premiéra dokumentárního filmu „Popel“ režiséra Oiera Plazy, který mapuje pátrání

badatele Unaie Eguiy a knihovníka Antona Gandariase po osudu Antonova strýce Anjela Lekuony z Busturie a dalších španělských deportovaných. Stopy je zavedou na Hradištko a do Strašnic, kde odhalí příběh někdejšího ředitele krematoria a jeho syna, kteří pod hrozbou smrti uchovávali jména a popel více než dvou tisíc obětí nacistického režimu.

Tuto společnou iniciativu, která zahrnuje partnerství obcí Hradištko a Busturie, pořádání vzpomínkových akcí, výstav, přednášek, a především natočení dokumentárního filmu *Popel*, ocenili jak velvyslanci obou zemí Libor Sečka a María Pérez Sánchez-Laulhé, tak ministři zahraničí Jan Lipavský a jeho španělský protějšek José Manuel Albares, kteří se zúčastnili premiéry filmu.

V kontextu ruské agrese na Ukrajině je připomínání odvážných činů dosud bezejmenných hrdinů důležitým apelem na to, abychom neakceptovali násilí jako prostředek k dosažení cílů, nenechali se zastrašit a nebyli lhostejní k utrpení druhých.

Lucie Hašková, místostarostka obce Hradištko

OA Neveklov: Začínáme v tempu

Žáci Obchodní akademie Neveklov ve školním roce tradičně nemyslí pouze na sebe, ale pomáhají svému okolí. Ocenit je třeba přístup našich nejmladších, žáků prvních ročníků.

Neveklov není žádné velké město. Jeho obyvatelé většinou za prací dojíždějí. Přesto se žákům obchodní akademie daří oslovovat veřejnost a zapojovat ji do sbírek, kterých

se účastníme. Září tradičně přináší finanční sbírku Život dětem. S chutí se zapojují i naši studenti. Do terénu vyrazily hned dvě dvojice. Navštívily nejen centrum Neveklova, ale i sousední základní školu. Po návratu Nela s nadšením sdělovala: „To bylo naprosto super. Máme téměř všechny přívěsky pryč! Potřebujeme další!“ A v tu chvíli začali přibíhat žáci naší školy. Sbírká probíhala v době, kdy některé části republiky byly sužovány záplavami. Organizátor sbírky pružně zareagoval a vybrané peníze poputují nemocným dětem ze zaplavených oblastí. I toto jeho rozhodnutí se stalo velice motivačním.

Další akcí, do které se žáci zapojili, byla podzimní kampaň „Uklidíme Česko“. Opět tradičně, ve spolupráci s Městským úřadem Neveklov, žáci vyrazili do ulic, koutů a zákoutí Neveklova. A tady se významněli svou pilí a aktivitou ti naši nejmladší, prváci. Objevovali, co všechno dokáží lidé odložit do přírody. A nebyly to pouze drobnosti v podobě papírů, ale i předměty rozměrnější – stará koloběžka, staré gumy, kusy železa. Pytle se rychle plnily a brzy nastala atmosféra „kdo víc, kdo získá zajímavější „úlovek“. Na dru-

hou stranu také nahlas zazněla věta: „To je hrůza, ti lidé jsou ale p... Copak nevědí, kam dávat odpad? Kdo to má uklízet?“ A to je asi hlavní cíl celé akce. Uvědomit si, jak je snadné odhodit zbytečnou věc na ulici, ale jak náročné je všechno uklidit.

A nezastavujeme... Město Neveklov nás pozvalo na den otevřených dveří do nového domu komunitních služeb Sýkorka. Pomalu se chystáme na listopadovou sbírku šatstva, obuvi a drobných předmětů do domácnosti pro Charitu Broumov. Tradičně proběhne v den podzimních třídních schůzek. Přinést z domova nepotřebné věci tak může každý. I ti ze vzdálenějších končin.

Zapojení jsme také do projektu **KROKUS**. Cibulky, z nichž vyrostou na jaře krásné žluté kvítky připomínající dětské oběti válek, již dorazily do školy. Žáci je zasadí sami a příběhy, které při té příležitosti zaznívají, jsou mnohdy hodně mrazivé.

Je skvělé vědět, že naši žáci mají srdce na správném místě.

Miroslava Hulanová

Týnečtí hasiči mají nový požární přívěs

Sbor dobrovolných hasičů Týnec nad Sázavou se může pochlubit novou „posilou“ – požárním přívěsem pro hašení. Tento moderní přívěs dodala vítězná firma ZHT Group s.r.o., a to na základě výběrového řízení. Přívěs splňuje technické podmínky stanovené Ministerstvem vnitra ČR, což bylo klíčovým kritériem při jeho pořízení.

Celková hodnota přívěsu činí 917 180 Kč včetně DPH. Na tuto investici se podařilo získat dotaci Ministerstva vnitra ČR ve výši 450 000 Kč. Zbývající částka bude dofinancována z rozpočtu města a zároveň budeme žádat o kofinancování od Středočeského kraje ve výši 300 000 Kč. Věříme, že této žádosti

bude vyhověno a sníží se náklady městského rozpočtu.

Nový požární přívěs je určen především k efektivnímu hašení požárů v místech, kde není dostupná hydrantová síť, tedy například při lesních a polních požárech, hašení stohů nebo v odlehleém terénu. Lze jej jednoduše připojit za různé zásahové vozy, a jednotka tak může rychle reagovat na širokou škálu mimořádných událostí.

Nový požární přívěs přispěje nejen ke zvýšení bezpečnosti v Týnci nad Sázavou, ale také v celém širokém okolí.

Michaela Veselá

Týnecká Neckyáda – první ročník nové letní tradice

V sobotu 16. srpna 2025 ožije od 14.00 areál týneckého tábořiště v Náklí prvním ročníkem Týnecké Neckyády – soutěže netradičních plavidel, převleků a vodácké recese. Na hladině Sázavy se utkají nápaditá plavidla domácí výroby, posádky v kostýmech i originální nápady, které pobaví publikum i porotu.

Založte tým, postavte si vlastní plavidlo a přihlaste se na e-mailu: hospudkatynec@gmail.com.

Připravena je přibližně dvoustetmetrová trasa nad jezem, hodnotná ocenění pro nejobdivnější i nejoriginálnější účastníky a celodenní

program s hudebním doprovodem. Akcí bude provázet moderátor a DJ V.L.K., který se postará o pohodovou atmosféru po celý den.

„Neckyáda je pro každého, kdo má chuť se bavit, zapojit se nebo aspoň fandit ze břehu. Fantazii se meze nekladou – „necky“ si můžete postavit z čehokoli, co plave, a klidně k tomu přidat i tematický kostým,“ říká Lenka Říhová z týneckého kempu.

Organizátoři zároveň hledají partnery a sponzory, kteří by mohli akci podpořit – vítány jsou dárkové předměty, vlastní merch, ale i drobnosti pro soutěžící nebo členy poroty.

„Budeme soutěžit, budeme se smát a určitě to bude mokré a veselé. Těšíme se na každého, kdo se rozhodne být u toho – ať už na vodě, nebo jako součást poroty, která pomůže vybrat vítěze,“ dodává Markéta Pazderová.

Akce se koná za každého počasí. Nesmí jenom padat „trakaře“.

Tábořiště Týnec

Více informací najdete na:

www.kemp-tynec.cz nebo na sociálních sítích Tábořiště a hospůdka Týnec.

Z bývalé knihovny v Bystřici vzniká nový coworkingový prostor

Bystřice, město na dobré cestě, je jako jeden z 11 partnerů ze 14 zemí zapojeno do mezinárodního projektu RurALL, který řeší mapování zanedbaných budov a hledání jejich nového využití. V rámci tohoto projektu také proběhla v únoru a květnu tohoto roku dvě veřejná setkání s občany, kde se diskutovalo nad osudem chátrajících budov a nevyužívaných prostor v Bystřici a okolních osadách. Jedním z míst, které, jak se zdá, brzy ožije novým účelem, je dům U Jeleny a prostory po bývalé knihovně, která se přesunula do nově zrekonstruovaného Komunitního centra Bystřice.

Od místních občanů vzešel nápad na vytvoření coworkingového prostoru, kde by mohli nerušeně pracovat tzv. digitální nomádi, začínající podnikatelé bez vlastní kanceláře či zaměstnanci pracující na dálku bez pracovního místa v kanceláři. Cílem není jim jen nabídnout pracovní prostor a dobrou kávu z místního informačního centra a kavárny Kafičko, které sídlí v přízemí, ale hlavně vytvořit prostor, kde by vznikaly nové podnikatelské nápady, synergie a mohli se lidé navzájem potkávat.

Nejde tedy jen o úpravu opuštěného prostoru, ale cílem je prostor naplnit obsahem

a lidmi, kteří zde budou chtít trávit čas. V plánu je zde pořádat akce zaměřené na podnikatele, drobné živnostníky a pomáhat jim jak v jejich podnikání, tak s realizací nových podnikatelských záměrů. Cílem je vytvořit místo, které ožije podnikatelským duchem a bude sloužit nejen lidem z Bystřice, ale mohlo by být místem setkávání a práce také lidí z celého Posázaví, kde takový prostor zatím chybí.

Během letních měsíců by mělo dojít k nutné úpravě prostor, jejich zařízení a zahájení pilotního provozu je plánováno na podzim roku 2025. Ve spolupráci s veřejností se také bude hledat nový název coworkingového prostoru.

Vytvoření sdíleného společného prostoru, kde si pracující lidé na rozdíl od běžné kancelářské budovy budou moci pronajmout jen stůl nebo malou místnost jen na dobu, která jim vyhovuje, a to klidně na několik hodin denně nebo týdně či jednorázově, je součástí větší vize. Tou je myšlenka na základech tohoto pilotního prostoru v Bystřici vytvořit podnikatelské a inovační centrum, které by postupem času podnikatelům nabízelo mnohem více než jen prostor pro práci.

Bystřice by se tedy brzo mohla stát nejen zastavením na dobré cestě, ale hlavně skvělým začátkem na dlouhé podnikatelské cestě. Přijďte se k nám podívat a vyzkoušet si, jak se vám u nás společně pracuje.

Připojte se do nově vznikajícího projektu a pomozte nám vytvořit místo, které bude inspirující a podpoří rozvoj podnikatelských možností v Bystřici. Napište nám svoje nápady a připomínky na e-mail: veronikahrebickova@mkicbystrice.cz.

Milan Hnátek,

odborný garant projektu RurALL

Městská knihovna Benešov se přestěhovala do náhradních prostor

Pro Městskou knihovnu Benešov byl 17. březen 2025 nevšedním dnem. Na dlouhou dobu se totiž prostor v budově polikliniky uzavřel nejen pro čtenáře, ale následně i pro nás knihovnice. Z důvodu plánované celko-

vé rekonstrukce se knihovna musela přemístit do náhradních prostor bývalé restaurace U Zeleného stromu a rádi bychom se s vámi krátce podělili o to, jak celé stěhování probíhalo.

Během několika týdnů se přestěhovalo úplně všechno od přibližně 40 000 knih, více než 500 časopisů, cd, přibližně 400 krabic stolních her, archivních i vzácných tisků, regálů až po audio a výpočetní techniku a celé kancelářské zázemí. Velká část hlavně knižního fondu se musela z kapacitních důvodů přesunout na několik různých lokalit, a to například do prostor depozitářů ve čtvrtém patře a v suterénu v budově polikliniky. Jen knih se v přepočtu přestěhovalo téměř 1 000 běžných metrů. Zaměstnancům stě-

hovací firmy tím pádem prošlo rukama více než 1 300 krabic s knihami. Veškeré krabice se musely pečlivě zabalit a správně označit, aby při následném vybalování nenastal zmatek a nedošlo k poškození.

Vše jsme se v první řadě snažili uzpůsobit tak, aby i náhradní prostory byly pro všechny co nejpřívětivější a abychom zachovali co největší dostupnost knih a dalších knihovnických dokumentů.

To vše jsme úspěšně završili 23. dubna 2025, kdy jsme konečně po několika týdnech přivítali v zútulněném prostředí na nové adrese Malé náměstí 1783 naše první čtenáře.

Markéta Kalendová

Koncert Václava Hudečka v Bystřici

Dne 15. května 2025 jsme v Bystřici měli možnost uvítat vzácné hosty – houslistu Václava Hudečka a klavíristu Lukáše Klánského. Oba úžasní umělci předvedli nadšenému publiku ve zcela zaplněném kostele sv. Šimona a Judy díla Franze Schuberta, Wolfganga Amadea Mozarta a Antonína Dvořáka.

A protože potlesk nebral konce, přidali ještě dvě skladby Antonína Dvořáka.

Zázitek to byl skvělý a je nutno poděkovat nejen MKIC v zastoupení Radky Macháčkové a starostovi i místostarostovi Bystřice, ale také Ing. Janu Slabému, který se o pořádání koncertu velmi zasloužil a podpořil jej. Spolu s Jiřím Hvězdou uvedli celý večer brilantně zahranými loveckými fanfárami pro dva

lesní rohy. V neposlední řadě je nutno poděkovat za vstřícnost i panu faráři.

Mistr Hudeček se vyjádřil velmi pochvalně o akustice místního kostela i o velmi příjemné atmosféře. A to jej největší překvapení teprve čekalo! Paní Marie Neradová mu připomněla, že jako mladá hvězda hudebního nebe měl v Bystřici koncert už v roce 1987. Spolu s kyticí mu pak předala i fotografii a záznam o tehdejší vystoupení. Mistr nebyl sám, komu přitom vstoupily do očí slzy...

A tak jen doufáme, že podobných koncertů bude víc, protože v Bystřici je obecnostvo zvyklé na opravdu dobrou kulturu. A snad se k nám někdy vrátí i skvělý Václav Hudeček!

Růžena Dvořáková

Hvězdička má nové webové stránky!

Mateřské centrum Hvězdička je už přes dvacet let vyhledávaným místem v Benešově, kde mohou děti i dospělí využívat pestré nabídky aktivit. Program Hvězdičky probíhá v herně v budově bývalé piaristické koleje na Masarykově náměstí a rovněž v tělocvičně v Bezručově ulici nad prodejnou COOP. Od pondělí do pátku, téměř od rána do večera, je v obou prostorách čilý ruch. Zájemci si mohou vybírat z volnočasových, pohybových, kreativních, hudebních i vzdělávacích aktivit a také ze široké nabídky besed, přednášek či poradenství.

Dobrou zprávou pro návštěvníky Hvězdičky je, že na začátku května centrum spustilo nové webové stránky na známé adrese www.hvezdicka.info. Byl to takový prvomájový dárek. Nové pojetí stránek je jednoduché a přehledné. Cílem organizátorek bylo, aby se v nich zájemci snadno zorientovali – vyhledali potřebné informace o aktivitách pro děti i dospělé, navíc přehledně rozříděné podle věku a tématu. Na webu

je také velké množství fotografií z prostor a běžného provozu. Kdo ve Hvězdičce ještě nebyl, udělá si snadno představu, jak prostory vypadají a jaký program zde probíhá.

Velké poděkování patří Radce Kondělkové, která stránky vytvořila a naprogramovala, a Hance Štamberkové, která byla první, kdo organizátorky z Hvězdičky pošfouchl, aby se do práce na webu vůbec pustily, a nenechala se odradit řečmi, že ten původní web je přece ještě dobrý. Obě jsou maminky, které Hvězdičku navštěvují spolu se svými dětmi. Strukturu a základní kostur budoucího designu má na svědomí Jana Čechová, s naplňováním obsahu a kontrolou pomáhala Martina Götzová a o to, že se web podařilo dokončit, naplnit a zkontrolovat, se zasloužila Blanka Škorpová, která mu věnovala mnoho hodin doslova ve dne i v noci.

Bude skvělé, když nové webové stránky vyzkoušíte. Pokud byste měli pocit, že

někde něco nefunguje, jak by mělo, nebo by něco mohlo fungovat lépe, dejte nám vědět – třeba prostřednictvím Facebooku MC Hvězdička. A samozřejmě budeme moc rádi, když nám napíšete, jak se vám nové webové stránky Mateřského centra Hvězdička líbí.

Jana Čechová

Zámku Jemniště je 300 let

Barevné dezerty, komentované prohlídky parku, výstava, koncerty, šermíři, zvěřinové hody... tak zámek Jemniště připomíná návštěvníkům své letošní 300. výročí. Pomyslnou perličkou na dortu pak bude v září slavnostní odhalení lavičky Václava Havla a vysazení nového stromořadí sakur před zámek. Oslavy zakončí v říjnu bohoslužba v kapli sv. Josefa. „Za kolaudaci zámku považujeme 14. říjen 1725, kdy byla vysvěcena zdejší kaple sv. Josefa,“ řekl majitel Jiří Sternberg.

Na významné výročí odkazuje i barva dezertů v zámecké kavárně. „V dubnu to byla zelená, v květnu růžová, v červnu bude čokoládová, v červenci červená, srpen ovládne fialová, září „provoní“ skořicová a říjen bude patřit oranžové a oříškové,“ prozradil Jiří Sternberg. Zároveň pozval k návštěvě zámeckého zvěřince, který se rozrostl o nové obyvatele – malé klokany, v červnu v něm přibudou noví papoušci a voliéra se zlatými bažanty. V červnu také na zadní terase zámku otevřeli venkovní expozici „Jemniště ve filmu“, která připomíná scény z filmů, které se na tomto barokním sídle natáčely. „Zorganizovali jsme také den dětí, jehož součástí byla zábavná hra v parku, během níž malí návštěvníci hledali kódy ke krabíčce s žetony – ty pak v zámecké kavárně vyměnili za drobné občerstvení,“ dodal Jiří Sternberg.

Červenec

5. 7. v 11.00 a 13.30 komentovaná prohlídka parku s parkovou architektkou Ing. Šárkou Michálkovou – nutná rezervace
19. 7. šermíři v zámeckém rosariu
26. 7. zvěřinové hody „Ochutnej zvěřinu z jemnišských honiteb“ – nutná rezervace

Srpen

2. 8. v 11.00 a 13.30 komentovaná prohlídka parku s parkovou architektkou Ing. Šárkou Michálkovou – nutná rezervace
9. 8. v 15.00 divadélko pro děti i dospělé v zámeckém rosariu
16. 8. zvěřinové hody „Ochutnej zvěřinu z jemnišských honiteb“ – nutná rezervace

30. 8. v 15.30 varhanní koncert v kapli sv. Josefa – hraje MgA. Jakub Janšta, ředitel kůru v kostele sv. Františka z Assisi – rezervace doporučena

Září

20. 9. slavnostní odhalení lavičky Václava Havla
28. 9. setkání s Jiřím Sternbergem u nově vysazeného sakurového stromořadí

Říjen

18. 10. v 15.00 slavnostní bohoslužba u příležitosti 300 let vysvěcení kaple sv. Josefa

Z historie panství a zámku Jemniště

První zpráva o Jemništi pochází z roku 1381, kdy bylo panství v majetku Beneše z Cimburka, který se podle zdejší vsi začal psát z Jemniště. Panským sídlem tehdy byla tvrz obklopená vodním příkopem, která se dodnes nachází v nedaleké vsi. V roce 1717 koupil jemnišské panství hrabě František Adam z Trauttmansdorffu, který nechal kolem roku 1724 na nedalekém pahorku vybudovat nový zámek, který měl lépe odpovídat

jeho vkusu i postavení předního šlechtice. Autorem projektu byl slavný český architekt František Maxmilián Kaňka. Stavba postupovala velmi rychle. V říjnu 1725 byl zámek dokončen natolik, že už mohla být slavnostně vysvěcena zámecká kaple.

V roce 1754 zámek zcela vyhořel, nepoškozena zůstala jen kaple sv. Josefa. František Adam Trauttmansdorff proto nechal celý zámek přestavět a nově vybavit. Kromě těchto úprav objekt nepoškodily žádné zásadní přestavby, dodnes tak má podobu typického šlechtického sídla doby vrcholného baroka.

V průběhu 19. století se v držení zámku vystřídal několik majitelů. Roku 1868 zakoupil panství Zdeněk hrabě Sternberg, majitel nedalekého Českého Šternberka (prapradědeček současného majitele). Po jeho smrti zdědil Jemniště jeho druhorozený syn Filip (1852–1924), který provedl nezbytné úpravy zámku a povýšil ho na své hlavní sídlo. Po jeho smrti připadlo Jemniště rovným dílem dcerám Marii Gabriele (1890–1934) a Terezii (1902–1985). Po smrti Marie Gabriely se jedinou majitelkou velkostatku stala Terezie (Sita), která se roku 1927 provdala za Františka hraběte Mensdorff-Pouilly (1897–1991), s nímž Jemniště vlastnila až do roku 1943. Po válce bylo Jemniště zestátněno, hraběnka Terezie (Sita) ale požádala o restituci majetku a její žádosti bylo po právní stránce vyhověno. Na zámek se však už nikdy nenastěhovala – roku 1951 byl znárodněn komunistickým režimem.

Terezie Mensdorffová žila až do své smrti v roce 1985 v nedalekých Postupicích. Její manžel František zemřel roku 1991. Protože byli bezdětní, zdědil nárok na Jemniště jejich synovec Jan Bosko Sternberg (1936–2012). Do rukou Sternbergů se zámek s velkostatkem navrátil roku 1995. Jeho současným majitelem je syn Jana Boska Jiří Sternberg.

jt

Pyšelům je 730 let

Řemeslný jarmark, výstava veteránů, fotografií „Pyšely včera a dnes“ a hasičské techniky, tvořivé dílny i pouliční malíři budou součástí oslav 730 let města Pyšely, kterými ožije v sobotu 14. června od 10.00 do 17.00 náměstí T. G. Masaryka, městský úřad, zámecká jídelna a zahrada, kostel Povýšení sv. Kříže, hasičská zahrada a Galerie u Marie. Součástí programu budou také vystoupení místních sokolů, děti z dramatického kroužku ZŠ Pyšely a pyšelských ochotníků. Návštěvníci se mohou těšit také na divadelní představení pro děti v režii Divadla v kufru a mnoho dalšího. K poslechu zahraje Toulavá kapela a moderovat bude Pyšelák Jan Čenský.

V 10.00 budou zahájeny IV. Zámecké slavnosti v pyšelském domově pro seniory. Pro zájemce budou připraveny komentované prohlídky zámku a doprovodný program v podobě výstavy o historii domova Pyšely a výstavy veteránů. V zámecké zahradě vy-

stoupí v 11.00 se sletovou skladbou místní sokolové, v 12.00 děti z dramatického kroužku s představeními „Jedné noci v kostele“ a „Pyšelské překvapení“ a v 15.00 pyšelský DivOch s Nocí na Karlštejně. Od 14.30 do 16.30 tu bude také canisterapeutické stánoviště. Návštěvníci se mohou těšit na aktivity pro děti, stánoviště skautů a zámeckou cukrovou vatu.

Oslavy budou zahájeny v 13.00 u budovy městského úřadu, na němž bude odhalena pamětní deska prof. PhDr. Emanuela Rádlu (1873–1942), pyšelského rodáka, významného českého biologa a filozofa. Ve 14.00 u kostela zahraje Divadlo v kufru představení pro děti. V 16.15 budou moci zájemci zhlédnout ukázkou zásahu SDH Pyšely na zahradě hasičské zbrojnice. V 16.45 začne v kostele Povýšení sv. Kříže ekumenická modlitba za Pyšely a jejich obyvatele, po ní bude následovat koncert duchovní hudby.

Z historie Pyšel

První písemná zpráva o obci pochází z roku 1295. Asi o sto let starší je románská část kostela Povýšení sv. Kříže na dnešním náměstí T. G. Masaryka. V 16. století postavil v Pyšelích královský rada Karel Mračský z Dubé renesanční zámek. Největší rozmachu zažily Pyšely za hrabat Halleweilů – s přispěním císařského komořího Františka Antonína Halleweila byly roku 1703 císařem Leopoldem povýšeny na město s právem užívat znaku – černého orlího křídla ve zlatém poli. Halleweilové nechali nad městem postavit loretánskou kapli a zámek přestavět v barokním slohu. V roce 1734 zakoupil panství Pyšely hrabě Jan Jindřich z Bissigenu, z jehož prostředků bylo pořízeno sousoší sv. Jana Nepomuckého na náměstí a socha sv. Vojtěcha u Lorety. V této době byl také přestavěn gotický kostel na barokní chrám a postavena nová fara. V 19. století byl zámek přestavěn na klasicistní sídlo. Ve druhé polovině 19. století získal svou nynější podobu i kostel Povýšení sv. Kříže.

Již před první světovou válkou se Pyšely staly vyhledávaným rekreačním cílem Pražanů a zavítala sem řada známých osobností, jako například Eliška Krásnohorská, F. X. Šalda nebo T. G. Masaryk. Ve 40. letech 20. století zde pobýval malíř Václav Špála.

jt

Neveklov si připomíná 740 let založení města

Dalším posázavským oslavencem je Neveklov, který si letos připomíná 740 let založení města. K tomu oslaví také 150. výročí založení místního hasičského sboru. Oslavy se uskuteční v sobotu 6. září od 13.00 do 23.00 na náměstí Jana Heřmana.

Program bude plný zábavy pro malé i velké. Příležitost prezentovat se dostanou místní školy a spolky, připravena bude panelová výstava, představí se hasičská technika, retroautobus i staré motocykly. Zahrají kapely Repete, TNS, Keks, Vranovanka a Fanda Tomášek a přátelé. Děti si budou moci projít hravou stezkou, vyzkoušet malování na obličej nebo skákací hrad.

Z historie Neveklova

Přesné datum založení Neveklova ani pů-

vod jeho názvu není znám. Od starodávna náležel pánům z Růže – podle jedné z nejstarších známých zmínek byl Neveklov právě jedním z Rožmberků – Jindřichem – prodán roku 1285 klášteru na Zderaze. Od roku 1550 patří k Neveklovu také panství Tloskov.

Za druhé světové války bylo Neveklovsko vysídleno kvůli zřízení cvičiště zbraní SS, což negativně poznamenalo život místních obyvatel. Po návratu našli místo svých domovů jen pobožené zdi, vyražená okna a dveře, zpustošená pole, otrávené studně. Obnova území byla po válce financována organizací UNRRA, tato pomoc však po odmítnutí Marshalova plánu ustala. V zámku Tloskov sídlil od roku 1946 Svaz vynálezců, od roku 1954 hračkářské družstvo Dereda,

v roce 1958 patřil armádě a od 1. 11. 1959 je zde ústav sociální péče (nyní Centrum sociálních služeb.)

V současné době žije v Neveklově přes 2700 obyvatel. Velká část pracuje v zemědělství, jiní dojíždějí za prací do okolí či do hlavního města. V roce 1998 byla ve městě otevřena nová základní škola, o rok později k ní přibyla střední škola.

K významným osobnostem Neveklova patří mimo jiné opat strahovského kláštera Metod Jan Zavoral, spisovatelka Eliška Horelová, klavírní virtuos Jan Heřman, houslový virtuos Jan Kubelík a jeho syn Rafael Kubelík, hudební skladatel Josef Suk a jeho vnuk houslový virtuos Josef Suk a další.

jt

Maršovicko nejenom slaví a žije, ale i pracuje

Milníky místních dějin, které si v Maršovických připomenou o víkendu 20.–22. června: 820 let od první písemné zmínky, 250 od stavby barokního kostela, 80 let od návratu vysídlených občanů do vystěhovaného území po ukončení 2. světové války, 50. výročí sloučení samostatných obcí a vzniku maršovické samosprávy v jejích stávajících hranicích a 20 let od udělení tehdy obecního praporu.

Pásmo barokní poezie přednese v pátek 20. června v kostele divadelní soubor Mršta

Prsta z Kouřimi. Sobota 21. června se ponese ve znamení spolků. K vidění budou ukázky práce mysliveckého sdružení či předvedení zásahu nejstarší, novější a současné hasičské techniky. „Posunutým“ Dětským dnem bude pamatováno na naše nejmenší. Na své si přijdou i všichni vyznavači pohybových aktivit. Pasivní sportovci mohou zavítat na fotbalové utkání Maršovice versus Jezeřany. Tanečníci ocení, že do Maršovic přijede Metro, hudební skupina z Prahy – její produkci navíc rozsvítí ohňová show pražského souboru Ilusias. V režii maršovických ochotníků bude společná ranní snídaně či polední objímání městečka. Neděle 22. června je pak myšlena ve znamení závažnějších témat. Během mše svaté se budou číst jména osad vystěhovaných během války. Po mši pak bude možné posedět na nedávno opravené faře.

Výše představená slavnost je však pouze „špičkou ledovce“ spolkového a společenského života u nás. Pro dokreslení uvedme pouze společenské akce, které proběhly během prvních třech květnových týdnů: pálení čarodějnic, stavění májů, strnadický recesi-

stický prvomájový průvod, zaječské májové tržiště, MDŽ (všeobecně známá zkratka s posunutým významem Maršovický den žen se slaví na Den matek), posezení pro seniory s dechovkou, okrsková soutěž v hasičském sportu, Český den proti rakovině, Noc kostelů či přednáška historika Tomáše Zouzala. A k tomu se o víkendech hrály zápasy našich šesti fotbalových mužstev.

Ovšem Maršovice (Maršovicko) nejenom slaví a žijí bohatým společenským životem. U nás se i pracuje na rozvoji a zvelebování celého městyse. Počátkem roku jsme za finanční podpory Ministerstva průmyslu a obchodu osadili všechny stožáry veřejného osvětlení ledkovými svítidly. Podařilo se vyměnit dožilé vodovodní rozvody ve vodárně vodovodu Maršovice, ve Zderadicích mají na jedné z místních komunikací kus nového asfaltového povrchu, do maršovické hospody vejde po zbrusu novém schodišti. A mohli bychom pokračovat. Maršovice jsou zkrátka dobrým a zajímavým místem pro život.

Bohumil Ježek, starosta

Křečovice – vesnička středisková – slaví!

Znak obce hodně napovídá: Je na něm střevíčník z čeledi vstavačovitých, jejíž zástupce najdete na březích Křečovického potoka. Štít se dvěma břevny a s chrtem odkazuje na zdejší rod vladkyň

Křečovských z Křečovic. Červené housle pak připomínají místního rodáka, skladatele Josefa Suka... Chybí snad jen modrá nákladní tatrovka. Právě ona je totiž jedním ze symbolů kulturní komedie Vesničko má středisková, která posázavskou obec proslavila – po zdejší návsi kráčel každé ráno řidič Pávek se svým závozníkem Otíkem Rákosníkem. Film vznikl právě před 40 lety, první zmínka o obci je z roku 1350 a letos uplyne 90 let od úmrtí mistra Suka – důvodů k oslavám je tedy víc než dost. A obec se to rozhodla využít.

„Připravujeme menší oslavy, které jsou plánované na 13. 9. 2025. Očekáváme účast tři herců, kteří ve filmu účinkovali a podělí se s námi při krátké besedě o své zážitky a dojem z natáčecích dní. Nebude chybět prohlídka známých filmových lokací. Po celý den bude probíhat jarmark, výstava fotografií a kronik z archivu. Součástí programu bude také přednáška historika, komentovaná prohlídka školy, již budou provádět sami žáci. Návštěvníci uvidí také hrané scénky z filmu, které nazkoušeli divadelní ochotníci, a to s rekvizitami, které jsme mohli vidět přímo ve známé komedii. Večer zakončíme taneční zábavou na parketu. Připraveno bude občerstvení, možnost zakoupení dárkových předmětů. A přijede i pouť!“ prozradila místostarostka Monika Pechačová.

Výročí úmrtí Josefa Suka si obec připomněla v rámci Pražského jara 2025, a to koncertem v kostele sv. Lukáše v Křečovicích. Poctu skladateli vzdali hornista Radek Baborák a varhaník Aleš Bárta

Z historie obce

V Křečovicích stávalo sídlo rytířů Křečovických z Křečovic, kteří byli zakladateli zdejšího kostela, jenž je zmiňován v roce 1350 ve Vltavském děkanátu. Rod Křečovických žil na zdejší tvrzi až do bitvy na Bílé hoře, po ní připadly Křečovice k tloskovskému panství. K jeho majitelům patřili mimo jiné Pavel Michna z Vacínova, Václav Karel Čelibský, Jeroným Kolloredo z Walse, Jáchym Pacht z Rájova nebo Čeněk Daněk.

Do osudu Křečovic tragicky zasáhla druhá světová válka – bystle jednou z obcí, jejíž obyvatelé se museli vysídlovat kvůli vybudování cvičiště SS, domů se vrátili až po osvobození v roce 1945.

Mistr Josef Suk

Český skladatel, houslista a pedagog, jeden ze zakladatelů české hudební moderny se

narodil v Křečovicích v roce 1874. Studoval na pražské konzervatoři hru na housle u Antonína Bennewitze, skladbu nejprve u Karla Steckera a později v mistrovské třídě Antonína Dvořáka. Společně se třemi spolužáky založil v roce 1892 České kvarteto, které uměleckou úroveň a mezinárodními úspěchy dosáhlo světového významu. Od roku 1922 byl na pražské konzervatoři profesorem mistrovské třídy skladby, čtyřikrát byl zvolen rektorem ústavu. K jeho žákům patřili mj. Jaroslav Ježek, Klement Slavický, Pavel Bořkovec a Bohuslav Martinů.

Manželkou Josefa Suka byla dcera Antonína Dvořáka Otilie, s níž měl syna Josefa (1901–1951). Mistrovými vnuky byli věhlasný houslista Josef Suk mladší (1929–2011) a básník a esejista Jan Suk.

Skladatel Josef Suk zemřel v roce 1935 v Beněšově a je pochován v Křečovicích. V základní škole v Křečovicích se nachází jeho rodná světnička – přístupná je po domluvě s obecním úřadem. V domku, kde skladatel pobýval, je Památník Josefa Suka, který provozuje Národní muzeum a je otevřen o víkendech.

„Josef Suk je naším nejslavnějším rodákem, vážíme si toho. Stejně poctění jsme byli také pravidelnými návštěvami skladatelova vnuka houslisty Josefa Suka,“ řekl starosta Robert Nečas. Dodal, že obec se stará o Sukovu rodnou světničku i jeho hrob na místním hřbitově.

Křečovice ve filmu

Legendární komedii Vesničko má středis-

ková natáče Jirí Menzel podle scénáře Zdeňka Svěráka v letech 1984–1985 v Křečovicích a okolí. Zahrála si v něm proto i řada místních obyvatel. „Byl jsem v té době na vojně, takže si natáčení nepamatuju, mám to zprostředkovaně. Moje manželka pochází z ‚domu pana Pávka‘ a bydlíme hned vedle,“ poznamenal starosta. Takový věhlas filmu podle něj nečekal nikdo z filmařů ani místních. Do vesnice stále jezdí filmoví turisté, aby viděli chalupu Otíka Rákosníka nebo bránu do místního zemědělského družstva s nápisem „JZD Mír Ne-

veklov středisko Křečovice“, kterou zdobí červená pěticipá hvězda. „Některým lidem se ta hvězda nelíbí, ale je to jen dobová kulisa, nic víc v tom není,“ zdůvodnil starosta. Bránu podle něj jednou nechť zbouřal traktorista nakladačem, ve spolupráci s družstvem ji ale obnovili.

V Křečovicích bylo natočeno víc filmů, třeba o životě a díle Josefa Suka. Kulisy obec poskytla také snímkům Farářův konec a Není sirotek jako sirotek.

jt

Sázava si připomene 120. výročí narození Jiřího Voskovce

V červnu 2025 si město Sázava připomene 120 let od narození svého nejslavnějšího rodáka – herce, dramatika, spisovatele a textaře Jiřího Voskovce. Oslavy vyvrcholí v pátek 20. června slavnostním otevřením nové Pamětní síně Jiřího Voskovce v prostorách Informačního a kulturního centra Sázava.

Slavnostní den zahájí koncert na náměstí Voskovce a Wericha, kde v podvečer zazní hudba v podání Orchestru Jaroslava Ježka z Kutné Hory pod vedením Zdeňka Jeřábka. Tóny slavných melodií připomenou éru Osvobozeného divadla a legendární trojici Voskovec–Werich–Ježek. V 18.00 bude následovat slavnostní otevření pamětní síně. Ceremoniálu se zúčastní mimo jiné starosta města Vladimír Dvořák, Ing. arch. Jan Špaček, sázavský kronikář Milan Štědra, členové Voskovcovy rodiny a další významní hosté.

Expozice nabízí návštěvníkům ucelený pohled na život Jiřího Voskovce – od dětství v Sázavě přes jeho působení na československé divadelní scéně až po emigraci a kariéru v americkém filmu. Součástí výstavy jsou unikátní originály artefaktů, včetně kostýmu z legendární divadelní hry Vest Pocket Revue, která byla napsána právě v Sázavě. Návštěvníci zde najdou také projekční místnost s ukázkami z filmů. Pamětní síň se tak stala důstojným místem, jež připomíná mimořádný talent a odkaz tohoto výjimečného umělce.

Oslavy budou probíhat několik dnů. Už ve čtvrtek 19. června se v Městské knihovně Sázava uskuteční tematická beseda s Filipem Šírem nazvaná Amerika volá Československo – Tady Voskovec, tady Werich. Přednáška se zaměří na rozhlasovou činnost obou umělců v exilu a jejich originální přístup k médiím jako nástroji odporu proti totalitě.

V den hlavního programu, tedy 20. června odpoledne, proběhne také křest vzpomínkové knihy redaktorky Českého rozhlasu Heleny Dubničové Úsměv je slyšet aneb Moje hvězdné rozhlasové známosti. Kmotrem publikace bude spisovatel Michal Viewegh.

V neděli 22. června návštěvníci znovu okusí atmosféru prvorepublikové tvorby díky promítání filmové veselohry Svět patří nám v místním kině. Tento snímek patří k nejvýznamnějším filmovým dílům dvojice V+W a oslovuje diváky i po desetiletích.

Závěrečnou tečkou za oslavami bude odborná beseda s Michalem Bystrovem ve čtvrtek 26. června v knihovně. Hlavním tématem bude působení Jiřího Voskovce a Jana Wericha.

cha v Americe a méně známé kapitoly jejich společného života v exilu. Michal Bystrov tyto osudy podrobně zpracoval ve své knize George Voskovec a John Werich: Americká cesta, vydané v loňském roce.

Odkaz Jiřího Voskovce v Sázavě

Jiří Voskovec se narodil 19. června 1905 v Sázavě-Černých Budech v domě svého dědečka, malíře Soběslava Hyppolita Pinkase. Ačkoli později odešel do Spojených států a do rodného města se již nikdy nevrátil, vzpomínky na Sázavu zůstaly hlubokou součástí jeho života. Právě zde započala spolupráce s Janem Werichem, která vedla ke vzniku Osvobozeného divadla.

Sázava si svého slavného rodáka dlouhodobě připomíná – prostřednictvím náměstí Voskovce a Wericha, pamětní desky od akademického sochaře Laca Sorokáče a nově i Pamětní síně Jiřího Voskovce. Také místní Divadelní soubor Jiřího Voskovce pečuje o uchování a rozvoj jeho kulturního odkazu. Každoročně pořádá soutěžní přehlídku amatérských hudebních divadel Voskovcova Sázava, letos na podzim se uskuteční již její 24. ročník.

Oslavy 120. výročí narození Jiřího Voskovce tak nebudou pouze vzpomínkou na výjimečného umělce, ale budou i živou kulturní událostí, která spojí minulost s přítomností.

Dagmar Petrovická

Více informací:

Informační a kulturní centrum Sázava,
Náměstí Voskovce a Wericha 280
e-mail: infocentrum@mestosazava.cz
www.mestosazava.cz

Obci Lešany je 840 let

Na středověké tržiště se špitálem, mučírnu, střelnici a rytířskými souboji se mohou těšit návštěvníci oslavy 840. výročí první písemné zmínky o obci Lešany, která se uskuteční v sobotu 13. září. Dobovým programem v režii společnosti Atreya art, divadelní a zážitková agentura, ožije nádvoří i okolní prostranství lešanského zámku. Nabídka ale bude mnohem pestřejší. „Konečnou podobu programu ještě ladíme,“ řekl starosta František Ludvík.

Oslavy začnou dopoledne položením věnců u pomníku padlých a oceněním členů místního sboru dobrovolných hasičů. Od 13.00 bude v kulturním domě vyprávět Václav Šmerák s Tomášem Zouzalem o historii obce. Nejen seniorům pak bude patřit hodinový blok dechovek. Milovníci tvrdší muziky se mohou těšit na tribute bandy Smokie revival a možná i Suzi Quatro revival. Oslavy zakončí od 19.00 taneční zábava se skupinou Unisono. Po celý den bude na zámeckém nádvoří fotovystava o historii Lešan, zájemci se budou moci vydat také na komentované prohlídky lešanského zámku nebo si prohlédnout Hrubínovu síň na zdejší radnici. Podle starosty mohli bohatý program připravit hlavně díky štědrosti dárců. „Chci poděkovat Středočeskému kraji, který nám dal na akci dotaci 100 000 Kč, stejnou částku jsme dostali také od soukromého dárce,“

dodal s tím, že zbytek obec doplatí ze svého rozpočtu.

Obec také vydá ve spolupráci se zlínskou firmou CBS knihu o Lešanech, Břežanech a přilehlých osadách. Zpracovala ji bývalá senátorka a obecní kronikářka Libuše Benešová s manželem. Kniha by měla vyjít ke konci srpna, tak, aby byla připravena ke dni oslav.

Z historie obce

V Lešanech s místními částmi Břežany a Nová Ves žije kolem 920 obyvatel. První písemná zmínka o obci Lešany je z roku 1185, Břežany jsou poprvé zmiňovány v roce 1414.

Do osudů zdejších obyvatel tragicky zasáhla druhá světová válka, a to když kvůli vybudování výcvikového prostoru jednotek SS byli v roce 1942 vystěhováni. V roce 1945 vznikl

u Lešan zajatecký tábor pro příslušníky SS a začalo zde fungovat internační středisko pro odsun Němců z Československa – prošlo jím přes 60 000 lidí. Po odsunu sloužilo středisko krátce jako tábor nucených prací a po jeho likvidaci jej převzala československá armáda jako dělostřelecká kasárna; od roku 1994 je v nich Vojenské technické muzeum Historického ústavu Armády České republiky, které soustřeďuje zejména těžkou bojovou, raketovou a dělostřeleckou techniku.

V Břežanech byl v roce 1943 zřízen pracovní výchovný tábor pro muže, kterým prošlo až 10 000 lidí, převážně Čechů a Francouzů. Internovaní vykonávali těžké práce v zemědělství nebo pracovali v kamenolomu. Břežanský tábor měl pobočky v Bukovanech, Tvoršovicích a Krhanicích.

jt

Třebsínské zvonění a Trampské Pikovice 2025 nabídnou hudbu i vzdělání

Krásné zážitky pod širou oblohou nabídnou i letos dvě tradiční akce, které pořádá Kulturní Posázaví a Povltaví pod vedením Tomáše a Marty Tichých. Potěší nejen milovníky folku a country, ale všechny, kteří chtějí strávit příjemné chvíle v partě podobně naladěných lidí.

Třebsínské zvonění 2025 – Znamení slunce
Pátek 4. července 18.00–22.00 Rozjezd
Sobota 5. července 11.00–24.00 Hlavní program

Hudebně edukační festival plný nejlepších interpretů, jako například Vojty Nedvěda a Tie Break, Nezmarů, Pacifiku, Taxme-

nů, Schovaneck, Tomtones, Hanky Lounové a mnoha dalších včetně vítěze Porty a On-line soutěže. Festival plný výstav a dalších doprovodných programů pro celé rodiny. Zvláštní pozornost věnujeme dětem od nejmenších až po dorostence. Kvízy, soutěže a další vyžití, dětské dílny, nauka zručnosti a zkouška dovednosti. K festivalu neodmyslitelně patří Pochod zdraví v Posázaví, který začíná v Pikovicích a končí na festivalu. Na pochodníky čeká odměna v podobě regenerační masáže a tomboly o zajímavé ceny. Zkrátka akce pro všechny, jak má být. Neváhejte a přijďte k nám.

V letošním roce zavádíme absolutní novinku – připravili jsme pro diváky a posluchače přehlídku výrobců pív, takže i pivní fajnšmekři si přijdou na své. K celé akci patří stánkový prodej a vynikající jídlo včetně snídaní pro stanující. Stanování a parkování je v areálu festivalu zdarma, vstupné bude jako vždy lidové. Dokonalé prostředí vytváří dokonalý zvuk, což znamená že na naší mírně svažité louce slyší hudbu stejně dobře divák v první řadě jako divák v řadě poslední. U nás se můžete klidně i natáhnout a ulevit tělu a v klidu si užívat skvělou muziku.

Trampské Pikovice 2025 – Znamení lesní moudrosti

Pátek 12. září 18.00–22.00 Hudební rozjezd
Sobota 13. září 11.00–23.00 Hlavní program

Již 32. ročník legendárního festivalu Trampské Pikovice se koná v jednom z nejkrásnějších sazavských údolí kousek od Prahy. Kdo jednou přijel, rád se vrací každý rok. Festival s podtitulem Znamení lesní moudrosti je doslova napěchován skvělými kapelami a hudebními oslavami. Velkolepým koncertem Fešáků, doplněným o vystoupení Miši Tučného s písněmi jejího slavného táty, oslavíme odchod Michala Tučného do hvězdného hudebního nebe před 30 lety a 80. narozeniny Štěpána Raka s jeho neméně slavným synem Matějem. Další hvězdné obsazení: Pacifik, Taxmeni, EV band, Alishy a Tom s nejkrásnějšími country hity v novém hávu, vítěz Porty a On-line soutěže a mnoho dalších.

Skvělý doprovodný program již s legendárním Železným trampem zahrnuje i soutěže a znalostní hry na téma lesní moudrosti o hodnotné ceny. Součástí programu bude airsoftová střelnice pro všechny kategorie a nauka balení US batohu. Skauti budou vyučovat děti, jak se chovat v přírodě, bezpečně rozdělávat oheň a poznávat stopy zvířete. Pro nejmenší máme jako vždy skákací hrad. Dobré jídlo a pití je samozřejmostí.

Třešničkou na pomyslném dortu je přidán vlak, který odveze návštěvníky do Prahy až po poslední kapele ve 23.30.

Tomáš Tichý

Ve Všetecích bude 21. ročník Memoriálu generála Custer

Ve Všetecích na Benešovsku se 21. až 23. srpna 2025 uskuteční 21. ročník Memoriálu generála Custer. V hlavní roli tradiční akce připomínající slavnou bitvu u Little Bighornu se opět představí herec Václav Vydra.

„Memoriál generála Custer si za dvě desetiletí získal věrné publikum a stal se významnou kulturní událostí regionu. Jsme hrdí, že můžeme pokračovat v této tradici a přinášet návštěvníkům autentický zážitek spojený

s romantikou trampingu a koní, který je tak silně provázaný se zdejší krajinou,“ říká Václav Vydra.

Memoriál začne ve čtvrtek 21. srpna slavnostním pochodem účastníků Benešovem. Návštěvníci si na Masarykově náměstí vychutnají hudební program a romantické povídání. Součástí zahajovacího dne bude také krátká autogramiáda Václava Vydry. Diváci se mohou těšit na vojáky legendární sedmé kavalerie, indiánské bojovníky i krásné indiánky v autentických kostýmech.

Hlavní část programu proběhne v sobotu 23. srpna 2025 od 10.00 ve Všetecích. Bohatý program zahrnuje hudební vystoupení kapely 7. kavalerie, impozantní výcvik několika desítek jezdců a jejich koní, vojenské a dovednostní soutěže jezdců, atraktivní program pro děti a širokou nabídku stánků a občerstvení. Vyvrcholením celé akce bude inscenovaná bitevní scéna „Ještě jsem nedopil svou poslední láhev“, inspirovaná osudy

majora Rena, tragického hrdiny legendární bitvy u Little Bighornu. Sobotní program zakončí večerní taneční zábava pod širým nebem.

Podrobné informace o programu a vstupenkách jsou k dispozici na webových stránkách www.custer.cz a na facebookovém profilu události: <https://www.facebook.com/memorialcuster>.

Nový altán přináší kulturu do zahrady Kulturního centra Týnec

Zahrada Kulturního centra Týnec se dočkala krásné novinky – dřevěného altánu, který nabídne nové možnosti pro kulturní i společenské akce pod širým nebem. Východím podkladem určujícím velikost, tvar a vzhled stavby byla historická skica altánu, který byl postaven u řeky Sázavy, ale do dnešního dne se nedochoval. Stavba slouží jako otevřené pódium i zázemí pro nejrůznější aktivity – od koncertů, divadel a letního kina až po svatby, sportovní aktivity nebo akce místních spolků.

Cílem vybudování altánu bylo lépe využít potenciál rozsáhlé zahrady kulturního cen-

tra a vytvořit kvalitní venkovní prostor pro setkávání lidí. Altán pomůže oživit kulturní život ve městě a zároveň poskytne útočiště při méně příznivém počasí.

Díky altánu se zázemí kulturního centra rozšířilo i za jeho zdi – návštěvníci se mohou těšit na více akcí pod širým nebem a příjemnější prostředí pro posezení, zábavu i tvoření. Věříme, že nový prostor bude hojně využíván a stane se oblíbeným místem setkávání všech generací.

Věra Velková

Letní Posázaví plné zábavy

Slavnosti, festivaly, koncerty i dobrodružství čekají na návštěvníky Posázaví v letních měsících. Chcete vědět víc? Stačí „zalistovat“ v Kalendáři akcí na www.posazavi.com.

Třebšínské mecheche č. 2

28. června, 18.00, Krňany-Třebšíns, Restaurace U Zvoničky
Něžná noc trio – Blanka Šrůmová (klávesy, zpěv), Jan Sahara Hedl (kytara, zpěv), Tomáš Valášek (kytara)
Buffaloes – rockové country – Marek Podskalský, Markéta Kallmünzerová
Vstupné 280 Kč.

Yoyo Band

31. července, 19.00, Jílové u Prahy, park za regionálním muzeem
Koncert populární kapely, na kterém zazní oblíbené hity z „devadesátek“. Akci zakončí vystoupení skupiny The Teachers Band. Vstupné 390 Kč.

Týnecký střep

2. srpna, 13.00, Týnec nad Sázavou, Městské muzeum a hrad
Středověká slavnost – šerm, hudba a tanec, ukázky dobových řemesel, tržička, dětská divadelní představení v podání Divadla Studna... Večerní koncert skupiny Žalman. Vstup zdarma.

Můj vzor Božský Karel

8. srpna, 20.00, Netvořice, areál u sokolovny
Koncert mladého talentovaného zpěváka Kristiána Šebka a třináctičlenného živého orchestru, který stojí za úspěšným projektem Můj vzor Božský Karel. Vstupné 990 Kč.

Krásný ztráty

8.–9. 8., Všetice, Resort Statek Všetice
Letní festival, kde se každoročně setkávají různé styly, žánry i generace, které spojuje láska ke kvalitní hudbě. Legendy i naděje hudební scény vybírá patron a dramaturg festivalu Michal Prokop. Vstupné 2 300 Kč.

Bystřicefest

23. srpna, 15.00, Bystřice, stadion
5. ročník rodinného festivalu. Vystoupí Kašpárek v rohlíku, Karol a Kvído, Míša ze školky a Metresa. Vstupné 200 Kč, do 15 let zdarma.

Tankový den

30. srpna, Lešany, Vojenské technické muzeum, vstup zdarma
Ukončení sezóny ve Vojenském technickém muzeu Lešany. Z Prahy-Vršovic do Krhanic se na akci můžete vydat retrovlakem.

Festival parních lokomotiv

26.–28. září, Benešov, areál železničního depa
Výstava v depu, jízdy zvláštních vlaků, vystavení vozů s modelovou železnicí, kinovůz s pohádkami pro malé návštěvníky, jízdy na malodráze, minivýstavka autoveteránů, prohlídka císařského salonku v nádražní budově, stánky provozovatelů historických vozidel. Vstupné 450 Kč, v předprodeji 400 Kč.

Klub českých turistů oslaví výročí Posázavské stezky a Posázavského pacifiku

Středočeská oblast Klubu českých turistů (KČT) pořádá ke 105. výročí Posázavské stezky a 125. výročí Posázavského pacifiku řadu akcí. Ta hlavní se uskuteční 21. 6. 2025 v Pikovicích pod lávkou a je určena pro turisty všech věkových kategorií, rodiny s dětmi i občasné výletníky, informoval Zdeněk Jirásek, předseda Rady Sině slávy a historie středočeské turistiky.

V Pikovicích bude start i cíl pěšího pochodu s trasami dlouhými 10, 16, 20 a 25 km. Všechny zpočátku povedou po Posázavské stezce a následně se rozdělí tak, aby účastníci procházeli co možná nejhezčími a nejzajímavějšími místy. Povedou například na Medník, vyhlídku Třeštibok, pod Kocourský viadukt, okolo středověkých zlatých štol, na rozhlednu Pepř, do Jílového...

Krátké trasy povedou po levém břehu Sázy, dlouhé po pravém. Díky spolupráci KČT s Regionálním muzeem v Jílovém u Prahy se pochodníci budou moci za účastnické vstupné podívat do štol i muzea. Účastníky kratších tras doveze ke štolám a muzeu kyvadlová doprava, která bude jezdit mezi Pikovicemi, Kamenným Přívozem a Jílovým – díky spolupráci s partnerem akce PID bude zajištěna historickým autobusem. Další partner pochodu – České dráhy – vypraví z Prahy na akci parní vlak.

V Pikovicích se odpoledne uskuteční zábavný program, kde vystoupí kapely TŘEHUSK a ELDORÁDO se staropražskými a trampskými písničkami. Je připraven také doprovodný program pro děti včetně Malého turistického závodu, ukázek turistického značení a her.

Jedním z partnerů je i Český rozhlas Region, který bude na akci přítomen po celý den. Pracovníci rozhlasu mají v plánu přímé vstupy ze všech míst, kde se oslavy uskuteční.

O Posázavské stezce

Patří k nejstarším českým naučným stezkám a její hlavní část je označena jako pěší turistická trasa č. 001. Vede podél řeky Sázy mezi Pikovicemi a Kamenným Přívozem a je dlouhá asi 10 kilometrů. Její nejatraktivnější částí je úsek mezi Pikovicemi a Žampachem, který je místy vysekán ve skále, jsou na něm dvě kamenná schodiště a tři vyhlídky – Klimentova, bezejmenná a Raisova. Vidět je z ní i skalní útvar Komín (Pikovická jehla) tyčící se nad tratí Posázavského pacifiku. Stezku navrhl pražský učitel a dlouholetý pracovník Klubu českých turistů Josef Kliment (1858–1938). Její první úsek byl otevřen v červnu 1920.

O Posázavském pacifiku

Legendární železniční trať citelně ovlivnila zejména hospodářský vývoj celého Posázaví. Má dvě části – slavnější tzv. dolní vedoucí z Prahy do Čerčan a tzv. horní z Čerčan do Světlé nad Sázavou. Dolní část vznikla v několika etapách na konci 19. století, poslední úsek byl otevřen v roce 1900.

Na trati se nachází množství tunelů a mostů. Jedním z nejznámějších je žampašský viadukt dlouhý 190 metrů, který se přes údolí Koucour klene ve výšce 42 metrů, což z něj činí jeden z nejvyšších železničních kamenných mostů v Evropě. Horní část trati byla uvedena do provozu v roce 1903.

jt

Noví držitelé ocenění Blanický rytíř

Neziskové organizace Podblanicka ocenily čestným titulem Blanický rytíř tři nové osobnosti, které se významně zasloužily o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví kraje. Potřetí byla udělena také Zvláštní cena blanických rytířů za mimořádný čin obohacující region Podblanicka.

Titul Blanický rytíř je udělován pravidelně od roku 1999 a jeho čestná družina čítá

již sedmdesát sedm osobností, které svou celoživotní prací formovaly region Podblanicka. Letos porota složená ze zástupců jednotlivých nevládních organizací vybírala ze šestačtyřiceti kandidátů a nakonec rozhodla o udělení cen těmto nominovaným:

- Janu Dvořákovi za mimořádný kulturní přínos v oblasti výtvarného umění a za pedagogickou činnost na Podblanicku,
- Růženě Chárové za celoživotní dílo, zejména za organizační činnost v oblasti kultury, umění a sportu a za péči o historickou paměť Neveklova,
- Jaroslavě Pospíšilové za celoživotní dílo, zejména za vlastivědnou publikační činnost a budování vztahu dětí ke svému regionu.

Porota již potřetí udělila také **Zvláštní cenu blanických rytířů** určenou zajímavým a inspirativním počínům, jež v uplynulém roce obohatily region Podblanicka. A protože se letos sešly zvláště silné nominace, byli za

svůj přínos ocenění rovnou tři kandidáti. Za záchranu kriticky ohrožené rostliny kuříčky hadcové, která roste pouze na Podblanicku, cenu získala Hana Pánková a Karel Kříž, a dále byl za sestavení unikátní monografie „Na cvičišti SS“ oceněn Tomáš Zouzal.

Ocenění kromě diplomu a odznaku Blanického rytíře obdrželi také jedinečnou sochu blanického rytíře s kamenem z hory Blaník, jejímž autorem je umělecký kovář Bohumil Hrubeš. Držitelé Zvláštní ceny blanických rytířů si vedle diplomu odnesli originální obraz Mgr. Stanislava Přihody, regionálního výtvarníka a rovněž nositele ocenění Blanický rytíř.

Vyhlášením cen se zároveň otevřel příjem nominací nových Blanických rytířů a počínů, které si zaslouží Zvláštní cenu blanických rytířů. Další ocenění budou vyhlášena na Velký pátek 3. dubna 2026.

Jan Gál

Počátky vodáctví na Sázavě

Nesčetné množství kánoí, kajaků, raftů, maňásků, pramic a někdy i hodně roztočivých plavidel proplulo nejkrásnějším úsekem Sázavy, kaňonem nacházejícím se pod vrchem Medníku. Samozřejmě se po dlouhá staletí po řece plavili voraři, kteří postupem let a generací vytvořili kromě tradic i slavné vorařské rody. Krásně o nich píše ve svých románech rodák z Kamenného Přívozu, spisovatel Jan Morávek. My se však nyní budeme věnovat plavbě rekreační – vodácké. A ta, jako každá aktivita, musela mít svůj začátek, svoje nadšené průkopníky. Naším nejstarším známým rekreačním vodákem byl šlechtic Petr Vok z Rožmberka, který se rozhodl splout na lehké loďce Vltavu z Českého Krumlova až do Prahy. Na této plavbě se za bouře málem utopil, ale byl na poslední chvíli zázračně zachráněn. O něco později se na českých řekách proháněl na kajaku rytíř Zachař z Pašíněvsí, který se s tímto praktickým plavidlem seznámil na výpravě za polární kruh. Teprve v roce 1881 pluje po Vltavě z Českých Budějovic do Prahy veslice s posádkou čtyř anglických sportovců. A o tři roky později si dva další Angličané, obchodníci Stewens a Bradley, dovezli kanadskou kánoi, se kterou spluli Malši, Vltavu a Labe.

V roce 1905 si člen Českého Yacht Klubu Karel Stutzik podle zhotoveného modelu, obkresleného z katalogů a cestopisných knih, nechává u truhlářské firmy Blecha a Mašek postavit první ryze českou kánoi. Vážila 80 kg a po ní následovaly další zdokonalené a hlavně lehčí verze. Během několika let jsou na těchto kánoích sjety všechny hlavní české řeky. Nicméně šlo o ojedinělé plavby.

Průkopník vodáctví Josef Rössler Ořovský Zásadním zlom přišel v roce 1910, a to díky Josefu Rösslerovi Ořovskému. S trochou nadsázky se o něm dá říci, že byl jakýmsi Járou Cimrmanem českého sportu, ale na rozdíl od něj byl ve svých aktivitách zpravidla první a nikdo ho nepředběhl. Už ve dvanácti letech, v roce 1881, založil se svými spolužáky Bruslařský klub. O šest let později uspo-

řádal jedny z prvních atletických závodů u nás. Ve stejném roce objednává v Norsku dva páry lyží, aby v noci z 5. na 6. ledna 1887 společně se svým bratrem sjel na lyžích Václavské náměstí směrem od rozestavěné budovy Národního muzea až dolů na Můstek. Tímto sjezdem v místech, kde by to dnes nikdo nečekal, položili základ českého lyžování, když nadšení zakládají první lyžařský spolek v Evropě mimo Skandinávii. Spolek, který časem přerostl ve Ski club Praha.

V roce 1903 zakládá Rössler Ořovský společně s Janem Bucharem Svaz lyžařů v Království českém, první lyžařský svaz na světě. O dvacet let později spolupracuje na vzniku Mezinárodní lyžařské federace. Okouzlení zimními sporty spojené s jeho organizačním talentem a vizionářstvím vedlo až tak daleko, že jako první přišel s návrhem uspořádat zimní olympijské hry. V roce 1893 zakládá na pražském ostrově Štvanice I. Český lawn-tennisový klub. A ve stejném roce v pražském Podolí ještě Český Yacht Klub. V březnu 1896 je rozhodčím prvního derby dvou velkých fotbalových rivalů Sparty-Slavie. Společně s Jiřím Guthem zakládá Českou amatérskou atletickou unii a v roce 1899 dokončí Český olympijský výbor.

V již zmiňovaném roce 1910 objednává Josef Rössler Ořovský z Kanady šest kusů lehkých moderních kánoí potažených plátnem, které se staly vzorem pro četné české výrobce a zahájily tím slavnou éru vodáctví u nás. Na těchto kánoích členové Českého Yacht Klubu absolvovali pravidelné organizované vodácké sjezdy našich řek, řádně popisované do staničních knih i propagované v tehdejší tisku. Jejich romantické plavby, první nadšené závody a náhle dostupné kánoe domácí výroby inspirovaly další budoucí vodáky a během necelých dvaceti let se kánoe stává běžným plavidlem na našich řekách a přichází vodácký rozkvět – ten úplně největší na Sázavě a Vltavě. Obě řeky oplývaly romantickými kaňony a místy k táboření a na březích postupně vzniklo množství

osad i sezónních kiosků. Poříditi si kánoi se proto přímo nabízelo. Například jen v Praze a blízkém okolí bylo v roce 1930 jejich množství odhadováno na 2500.

Vodácké odemknutí Sázavy

Díky projektu digitalizace kronik v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy jsme získali přístup do tzv. staničních knih. Do dnešní doby se jich dochovalo deset v držení Českého Yacht Klubu a jedna v soukromém vlastnictví. Josef Rössler Ořovský je zanechal v letech 1909 až 1931 na vybraných místech, kde se střetávali plavci, sportovci a vodáci – v Libřici, Štěchovicích, Davli, Žďakově, Orlíku a v Záhoří. A do staničních knih nejen zapisoval události spjaté s plavbami a akcemi Č.Y.K., ale své zápisy rovněž ilustroval. Dnes se jedná o naprosto unikátní, historicky nesmírně cenné záznamy.

A právě ve staniční knize Libřice jsme objevili jeho zápis, doplněný krásnou ilustrací, z 28. a 29. května 1910 nazvaný III. výlet Č.Y.K. – v canoēs z Jílového po Sázavě do Vltavy:

28/V.

Došla canoēs dráhou do Jílového, byla vložena pány Komárkem a Šubrtem. Na to se sešli p. Komárek, Šubrt a Rössler v hostinci „U Malířů“ na Žampachu a bavili se výtečně v dámské společnosti do 12 h noční.

29/V.

V 5 h ráno vyčistili jsme loď a dali na vodu. Před 8 h poslali jsme 4 dámy s čepicí a kabáty Č.Y.K. na nádraží, když k překvapení pánů Carmine, Stutziga a Hanzy byli tito dámskou deputací přivítáni. Ráno v 9 h odjezd od Žampachu, jezem atd. Řada peřejí absolvována. Skvostné skalnaté a lesnaté řečiště Sázavy, četné peřeje a balvany v řece poskytovaly nádherný turistický prožitek. Před Pikovickým výchozem skal jsme se slunili a koupali. Pak sjezd Pikovickým jezem a dál do Libřic.

Plavba tří kánoí s romantickými názvy Comassagera, Winetou a Sokol byla krátká, avšak pro vodáky šlo o plavbu historickou, jelikož právě její účastníci odemkli pomyslným klíčem řeku Sázavu nekonečnému množství pozdějších následovníků a následovnic, a to až do dnešních dnů.

Michael Antony

Jindřich Bačík: Tradiční čínská medicína je cestou ke zdraví a dlouhověkosti

Před pár týdny jsem se vrátil z měsíční stáže z čínských nemocnic z Nanjingu v provincii Jiangsu. Byl to měsíc plný hlubokého poznání, inspirace a praktických zkušeností, které u nás zatím nejsou běžné. První část probíhala v nemocnici "Nanjing no 1. People's hospital", kde jsem absolvoval stáž na odděleních pediatrie, interny, revmatologie a na plicním oddělení. Druhá část pak byla v nemocnici "Nanjing Drum Tower hospital" a zde byla stáž zaměřená primárně na akupunkturu a tuinu. Měl jsem jedinečnou možnost pozorovat, jak může vypadat nemocnice, ve které ruku v ruce spolupracují experti na medicínu východní s nám dobře známou medicínou západní. Spolupráce bez rivality, bez soupeření, s maximálním důrazem na pacienta. Každý přístup má své silné stránky a dohromady tvoří komplexní a efektivní systém péče o zdraví.

Měl jsem možnost nahlédnout pod ruce lékařům, kteří denně léčí stovky pacientů pomocí metod, které v Číně existují tisíce let – akupunktura, fytoaterapie, dietetika, zdravotní cvičení a tuina. Měl jsem možnost s nimi pohovořit o používaných bylinných směsích a akupunkturních sestavách

a mnoho ze získaných informací lze uplatnit i v našich končinách. Tato zkušenost prohloubila nejen mé odborné dovednosti, ale i víru v to, že i u nás může tradiční čínská medicína stát bok po boku moderní vědě. Nabyté zkušenosti si přivážím do své praxe v Bystřici a věřím, že moje práce se tím opět posune na vyšší úroveň díky hlubšímu porozumění souvislostem a ještě cílenějšímu přístupu k léčbě i prevenci.

Ke studiu tradiční čínské medicíny mě přivedla zvědavost a touha pochopit pro západního člověka zcela odlišný pohled na složitost lidského bytí. Touha pochopit systém, který vychází z prastaré východní filozofie a který je prověřen na nespočtu pacientů po tisíce let. Systém, který je do nejmenších detailů logicky uspořádaný a nabízí cestu k lidskému zdraví, dlouhověkosti, rovnováze.

Až příliš jsme si navykli, že naše neduhy odloží jedna polknutá pilulka. Přestali jsme poslouchat, jak s námi naše vlastní tělo komunikuje a problémy chceme řešit hlavně rychle. Přístup tradiční čínské medicíny je v tomto ohledu značně odlišný.

Tradiční čínská medicína nebyla zamýšlena jen pro lékaře a lékárníky, ona byla a je určena pro každého. A její hlavní myšlenkou je, že předcházet je důležitější než léčit. Stejně jako rakouský lékař G. Weidinger, tak i já jsem toho názoru, že čínská medicína je z 80 % životosprávou, z 10 % akupunkturou a z 10 % bylinnou medicínou. A životospráva znamená způsob, jakým prožíváme každý den, jak brzy vstáváme, co jíme, jak se pohybujeme, jak přistupujeme ke své práci a jak se chováme ke svým blízkým, ke svým partnerům, svým dětem, svým zvířatům, na co

myslíme, čemu věříme, z čeho máme obavy, jaký postoj zaujímáme k nemoci a ke smrti a jak chodíme večer spát.

Absolvoval jsem vysokoškolské studium na Institutu tradiční čínské medicíny v Praze. Prošel jsem si stáž a praxe na klinikách tradiční čínské medicíny a v soukromých ordinacích u zkušených českých i zahraničních terapeutů a lékařů. Vzdělání jsem si poté ještě doplnil na Voš v Českých Budějovicích o akreditaci zdravotního maséra, díky které jsem mohl absolvovat stáž na rehabilitačním oddělení v krajské nemocnici.

V současnosti působím na klinice TCM Clinic v Praze a ve své soukromé praxi v Bystřici u Benešova. Ve své práci čerpám jak ze zkušeností starých čínských lékařů a mistrů, tak i soudobých odborníků na tradiční čínskou medicínu z celého světa. Primárně se věnuji fytoaterapii, ovlivňování akupunkturních drah a dietetice. V indikovaných případech pak i masážím, zdravotnímu qigongu a tuině. Jsem připraven pomoci každému, kdo o pomoc stojí a je sám připraven vědomě pracovat na svém zdraví, na kvalitě svého života. Neboť převzetí zodpovědnosti za své vlastní zdraví je prvním krokem na cestě k vyléčení.

Pokud Vás zajímá, co pro vás může tradiční čínská medicína udělat, rád vás přivítám ve své soukromé praxi v Bystřici u Benešova.

Jindřich Bačík

Dr. E. Beneše 115, Bystřice 25751
tel.: 705 962 243
e-mail: tcm.jindrichbacik@gmail.com
www.tcm-jindrichbacik.cz

TyKytky – kytice z farmy s láskou vázané

Na svatbu, k narozeninám, k významné události nebo jen tak pro potěšení – kytice není jen krásným svazkem květů, ale také zdrojem radosti a kouzelnou dekorací, která zútulní každý prostor. „Svými barvami a vůní dokáže rozzářit den, vytvoří příjemnou atmosféru a dodá místu jedinečný charakter," říká zakladatelka květinové farmy TyKytky Lenka Trmalová. Ve Zderadicích u Neveklova pěstuje šetrným způsobem s ohledem na přírodu a roční období lokální a sezónní květiny.

Farma není běžně přístupná veřejnosti, ale květiny nabízí na objednávku nebo prostřednictvím samoobslužné bedýnky – ta je k dispozici od jara do podzimu a nabízí čerstvé květiny, které si můžete vybrat podle svého vkusu. A pokud chcete poznat tajemství krásné vazby, můžete se zúčastnit některého z workshopů, které tady pořádají, třeba na téma vázání jarního, podzimního nebo vánočního věnce.

TyKytky, Zderadice 39, tel.: +420 604 300 970, e-mail: tykytky@email.cz, www.tykytky.com

Nová ordinace dentální hygieny v Tloskově

V Centru sociálních služeb Tloskov u Neveklova je od dubna otevřena moderně vybavená ordinace dentální hygieny. Nachází se v budově Fontána v 1. patře zdravotního střediska. Pravidelná dentální hygiena je klíčem ke zdravým zubům i dásním a pomáhá předcházet vážnějším problémům,

jako je zubní kaz či parodontóza. Ošetření probíhá s maximální šetrností k zubním a měkkým tkáním dutiny ústní. Navštivte webové stránky ordinace, kde najdete veškeré potřebné informace, včetně výše příspěvků od pojišťoven. Nové klienty stále přijímám.

Martina Hušková, DiS.
tel. +420 799 020 309:
e-mail: dhtloskov@gmail.com
www.dhtloskov.cz

Nová pražírna kávy Kolna roastery

Kávy pro milovníky hořké a čokoládové chuti i pro kávové nadšence libující si v ovocných chutích a zajímavých metodách zpracování nabízí nová rodinná pražírna kávy Kolna roastery. Stojí na kopci ve Lhotě u Benešova, tam, „kde zemědělci na samotě kdysi své nářadí a obilí ukládali na kutě“.

Autenticitu místa odráží i firemní logo s domečkem na kopci s krásným výhledem na okolní krajinu.

Díky mnohaletým zkušenostem a znalostem nabízí pražírna kávu v nejvyšší kvalitě, a to i pro kanceláře, včetně automatického kávo-

varu/pákového kávovaru, mlýnků, hrníčků, kelímků, cukrů...

Caprea cafe s.r.o.
tel.: +420 778 021 905
e-mail: nfo@kolnarostery.cz
www.kolnarostery.cz

Regionální značka KBR se rozrostla o tři nové držitele

V jubilejním 20. kole certifikační komise KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® získali značku tři noví držitelé. Dalším dvěma desítkám regionálních producentů byla značka, která je symbolem kvality, původu i vazby na jedinečnost místní krajiny, prodloužena.

Komise složená ze zástupců regionální samosprávy i místních organizací se už po dvacáté sešla, aby posoudila žádosti o obnovu certifikace značky KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® a zároveň přivítala tři nové uchazeče, kteří regionální nabídku rozšíří o originální rukodělné výrobky.

Lucie Záhorová přijela až ze samého konce Kraje blanických rytířů, od Jílového u Prahy, aby představila svou autorskou tvorbu vitráží a skleněných šperků s důrazem na barvy i pestré tvary, které vytváří pod značkou Lucky Fine Glass. Komisi zaujala nejen bohatou ukázkou rozmanitých vitráží, ale také názorným představením celého tvůrčího procesu – od inspirace přes techniku až po výběr materiálů.

Ze stejné části kraje do Vlašimi zavítal i Petr Pomikálek, který žádal o značku pro své originální „šperky s duší“. Kombinují dřevo, každé s vlastním příběhem, jak sám uvádí, a s nerosty, jež jsou na naší matičce zemi už tisíce let. Jeho výrobky představují jak estetický doplněk, tak i hmatatelnou upomínku přírodní rozmanitosti, včetně té z Podblanicka.

Trojici nových držitelů uzavírají dřevěné misky Jaroslava Zídka ze Slavětína u Načeradce. Každá z jeho řemeslných mís je originál. Vyráběné jsou ručně výhradně z místní-

ho dřeva, nejčastěji z ovocných stromů, které výrobkům propůjčují specifickou kresbu letokruhů a stávají se tak nejen praktickým, ale i dekorativním doplňkem domácnosti.

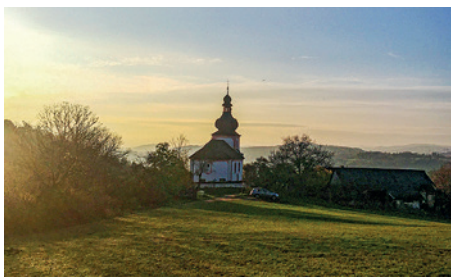
KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® je součástí celonárodní iniciativy Asociace regionálních značek podporující lokální výrobu, farmáře a poskytovatele služeb. Označení zaručuje nejen původ, ale také šetrnost k přírodě a jedinečný vztah k regionu. Více o regionálních značkách najdete na webu www.regionalni-znacky.cz.

Eva Albertová

Lštění – malá obec s velkou historií

Vznikla v místě, kde prý původně stávala starořímská osada Lescenaum, z níž vojáci římských legií střežili obchodní cestu z Římské říše k Severnímu moři. Její známou historii začalo psát až středověké hradiště, které tu bylo založeno pravděpodobně na přelomu devátého a desátého století a zaniklo ve století dvanáctém. Jeho jméno – Lščen či Leščen – nese obec do současnosti, i když v moderní podobě Lštění. Pevné hradiště na zdejší ostrohu se strmými svahy vybudovali už staří Slované (pravděpodobně kouřimští Zličané), po nich ho užívali Slavníkovci a od 11. století bylo sídlem přemyslovské hradní správy, což připomíná v roce 1055 kronikář Kosmas.

„Je mi tu dobře, žiju tady celý svůj život, neměnila bych,“ říká starostka Linda Procházková. Jako místní patriotce jí osud rodné obce není lhostejný. Navíc když její dědeček byl kdysi předsedou národního výboru ve Lštění. „Tatínek byl taky poměrně aktivní, ale brzy zemřel, takže své nynější povolání беру jako závazek vůči nim oběma a doufám, že by na mě byli pyšní,“ prozradila svou profesní motivaci.

Na dohled řeky Sázavy

Obec leží na levém břehu řeky Sázavy a má dvě místní části – Lštění a Zlenice. Její dominantou je kostel sv. Klimenta s románskými základy, stojící v místě bývalého hradiště, který je kulturní památkou. Vizí starostky je vybudovat k němu v budoucnu křížovou cestu. „Získali jsme od správy železnic bezúplatně komunikaci vedoucí od jezu ke kostelu sv. Klimenta, křížová cesta by byla atraktivním propojením obce s hradištěm,“ dodala starostka.

Současnou prioritou pro obec je ale podle Lindy Procházkové výstavba kanalizace ve Lštění. „Je to velký projekt – podle studie za 50 milionů Kč bez DPH –, dokončili jsme projektovou dokumentaci a začali řešit navazující kroky,“ přiblížila. Ve Lštění se bude stavět kompletní řad včetně čistírny odpadních vod. „Při našich příjmech necelých deset milionů korun to není jednoduché a doufáme, že se nám na stavbu podaří získat dotaci,“ uvedla starostka. Místní část Zlenice čistírnu vod má, je na ni napojena většina tamních nemovitostí, ale její technologie už je zastaralá, takže se bude muset v dohledné době modernizovat.

Přestože je pro obec stavba kanalizace zásadní, neopomíná ani menší investice. Jednou z nich je například údržba zeleně. Nejvíce „spolkne“ revitalizace lipové aleje ve Zlenicích. „Stromy jsou tam staré víc než 100 let, dlouhé roky se ale neudržovaly,“ vysvětlila starostka. Ve spolupráci s MAS Posázaví řeší také nákup nového traktoru pro komunální údržbu nebo projektují nové chodníky se zpomalovací zónou v centrální části obce. „Díky spolupráci s MAS Posázaví jsme v minulosti dostali několik dotací, například na plachtovou halu pro komunální služby nebo jsme zrekonstruovali stání pro kontejnery na tříděný odpad,“ připomněla.

Chvála spolupráce

V obci žije kolem 500 obyvatel včetně stovky Ukrajinců s dočasnou ochranou. „Od začátku války na Ukrajině tady máme ubytované většinou maminky s dětmi nebo babičky s vnoučaty,“ poznamenala starostka. Těší ji, že v obci přibývá mladých rodin s dětmi a další zřejmě přibudou. „Obec sama nemá žádné stavební pozemky pouze zahrady u úřadu, les a nějaké louky. Zlenice už jsou zhruba na 100 procentech zástavby, ale ve Lštění jsme před podpisem plánovací smlouvy s developerem, který by měl postavit asi 20 rodinných domů,“ dodala.

„Občanskou vybavenost nemáme, všechno je v Čerčanech, Pyšelicích, Benešově. Patříme do školského obvodu Čerčany, kterým přispíváme na naše žáky a budeme se podílet na financování chystané nástavby školy v Čerčanech,“ uvedla starostka. Problémem je podle ní mateřská škola – čerčanská je na svém maximu, takže děti z jiných obcí přijímají jen v Pyšelicích. Letos se ale ve Lštění otevřela dětská skupina, která by mohla situaci trochu zlepšit.

Linda Procházková si pochvaluje úzkou spolupráci se starosty a starostkou okolních obcí Čtyřkoly, Čerčany, Přestavlky, Vranov a Senohraby. „Jsem šťastná za tuhle naši partu, máme hezké vztahy, řešíme stejné věci, sdílíme podobné problémy. Hodně mi to pomáhá a dělá mi to radost,“ dodala. Jako příklad uvedla most přes Sázavu, který spojuje Lštění a Čtyřkoly. Legendární konstrukce typu Bailey byla postavena před 80 lety v rámci poválečné pomoci UNRRA. Kvůli havarijnímu stavu ji loni museli uzavřít pro automobilovou dopravu. „Most máme napůl

se Čtyřkoly, teď řešíme jeho rekonstrukci. Určitě se opraví, o to stojíme všichni. Otázkou je, jestli se na něj vrátí auta, protože největším problémem byla neukáznenost řidičů, kteří nebyli ochotni při jeho přejíždění dodržovat sníženou rychlost ani výškové a hmotnostní omezení. Jezdilo po něm i několik aut současně a při váze a výšce dnešních automobilů to byl problém,“ zdůvodnila starostka. O tom, jestli se na most auta vrátí, podle ní nakonec rozhodnou zastupitelé obou obcí.

Starostka oceňuje i spolupráci s místním sborem dobrovolných hasičů, který pořádá různé akce, například pálení čarodějnic, dětský den, rozsvícení vánočního stromku nebo brigády na úklid obce. „Jejich pomoc je velká, za to jim patří obrovský dík,“ řekla s tím, že pro hasiče získali prostřednictvím MAS Posázaví dotaci na nákup požárního přívěsu.

Zajímavost z historie obce

Hradiště Lštění bylo jednou z pevností obklopujících původní přemyslovský státček ve středních Čechách (Mělník, Stará Boleslav, Lštění, Tetín, Libušín a Budeč). Součástí dvorců či akropolí hradišť se staly i kostely. Ze všech knížecích rodů křesťanství přijali pouze Přemyslovci, a kostelní stavby se proto objevují jen na hradištích jimi založených či dobytých. Hradiště Lštění o rozloze 4,3 ha, rozdělené na předhradí a akropoli, bylo na všech stranách chráněno mohutnými valy, dnes již z větší části zaniklými. Z dnešního pohledu bychom prostředí hradiště nepovažovali za nijak luxusní sídlo. Jedinou kamennou architekturu představoval drobný kostelík, knížecím palácem byl prostý přízemní srub.

Historie Zlenic se pak váže především ke dvěma bývalým hradům, z nichž se do dnes zachovaly zbytky zřícenin. Hrad Dubá, založený ve 13. století, byl sídlem pánů z Dubé a Zlenic, jejichž rod se významně podílel na politické scéně až do 15. století. Na zlenickém hradě, jehož počátky se datují do první poloviny 15. století, sídlil Ondřej z Dubé, nejvyšší sudí Království českého. V této době náležela ke zlenickému panství řada vesnic v širokém okolí.

Více informací na www.lsteni-zlenice.cz.

jt

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Zpravodaj Posázaví > Číslo 2 – Ročník 2025 < Za informace uvedené v článku jsou odpovědní jejich autoři. Fotografie jsou z archivu Posázaví o.p.s. a od dopisovatelů. Šéfredaktorka PhDr. Jaroslava Tůmová (jt), tel.: 602 216 637. Posázaví o.p.s. • kancelář Masarykovo náměstí 1, 256 01 Benešov. Své dotazy, připomínky a příspěvky můžete zasílat na e-mail: tumova@posazavi.com. MK ČR E 15860